

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 gld. na leto.

Letnik X.

V Ljubljani, avgusta 1893.

8. zvezek.

Enajsta nedelja po binkoštih.

Šola sv. križa.

In mu pripeljejo gluhega in mutastega in ga prosijo, da naj položi roko nanj. Mark. 7, 32.

Današnji sveti evangelij pripoveduje o ubogem človeku, ki je vsega milovanja vreden. „Pripeljejo k Jezusu — beremo — gluhomutastega.“ Dolgo časa je morebiti že nosil ta nesrečnež svoj križ, dokler mu ga usmiljeni Zveličar čudežno ne odvzame. Če bi bil ta človek imel vsega posvetnega premoženja in razveseljevanja v obilnosti, bi mu ne bilo to nič koristilo; gluhoti in mutavosti ste mu grenili vse življenje.

Tako, predragi, je tudi ljudem na zemlji sploh odmenjeno različno trpljenje, in mi celo ne vemo, da-li se ga bomo kedaj znebili, ali pa nas morebiti čakajo še večje grenkosti. Na svetu je že tako, da nas križi povsod obdajajo, in komaj smo enega odložili, nas obišče že drugi še večji. Zato nekateri duhovni učeniki po pravici imenujejo to življenje šolo križa in trpljenja. Kakor je trda in plašilna ta beseda, bi nam vendar morala biti ljuba in sladka. Dandanašnji se toliko govori o šolah, o poduku mladine, vsak otrok mora v šolo hoditi, da bi se priučil potrebnih reči, še silijo ga vanjo. Pojdimo danes tudi mi v šolo, katere se že itak ogniti ne moremo, prej ali slej mora sleherni vanjo pogledati, to je ravno šola križa. Ako se bolj natanko po njej ozremo, zapazimo, da je to a) vesoljna šola, b) najslavnejša šola, c) najkoristnejša šola.

I. Šola križev je najbolj splošna šola, ker vanjo res hodijo ljudje:
1. vseh krajev.

V naših deželah se zdaj že povsod nahajajo različne šole, kjer se mladina izobražuje v potrebnih predmetih. Je pa še veliko krajev na svetu, kjer ni nikakoršne šole, da bi se ljudje poučevali. A vendar eno šolo najdemo povsod: najdemo jo na višavah vseh hribov in v nižavah vseh dolin; najdemo jo v mestih in vaseh, tukaj in onstran morja; najdemo jo celo v divjih krajih, kamor še ni stopil oznanovalec sv. vere, kamor še ni prisijal žarek omike. In to je šola trpljenja. Le čujmo, kaj govori Duh božji! *Veliko težav je vsem ljudem prisojenih in težek jarem leži nad Adamovimi otroci od dne njih rojstva do dne njih pokopa v mater vseh ljudi. Njih misli in skrbi srca so obrnene v premišljevanje prihodnosti in v dan smrti, od njega, ki sedi na častitljivem sedežu, do tega, ki je v prah in pepel pomizan; od njega, ki je oblečen v višnjevo oblačilo in nosi krono, do tega, ki je pokrit s hodnikom.* (Sirah. 40, 1—4.) Tu se tedaj naravnost bere, da hodijo ljudje na vseh krajih v šolo trpljenja; saj pravi sv. pismo: Veliko težav je vsem ljudem prisojenih. Kjerkoli si je toraj človek postavil hišico, tam stoji tudi križ. Na vsakem kraju je dosti bridkosti in nadlog, povsod raste trnje zraven cvetlic, povsod tekó solze. In kdor bi ne verjel tem besedam, naj le prepotuje ves svet, naj poišče slehrno prebivališče ljudi, kmalo se bo prepričal, da je resničen izrek sv. pisma (Job 14, 1.): *Človek od žene rojen . . . je z mnogimi nadlogami obdan.* In če bi ti menil, da se križ nahaja le v bornih kočicah, le pri priprostih ljudeh, potem le pojdi v sijajne dvore bogatinov in velikašev ter se okrog ozri, in najdel boš, da veliko gorje teži tudi tistega, ki zlato krono nosi, ter pritrdil boš besedam sv. Krizostona: *Niti kralj ne živi brez križev, marveč obiskovan je od mnogih bridkosti.*

V tako šolo križev hodijo ljudje vseh krajev, pa tudi:

2. vseh časov.

Prva človeka, ki sta šla v šolo križa, so bili naši prvi stariši; kajti, ko sta grešila, je Adam zaslišal besede: *Trnje in osat ti bo zemlja rodila* (I Moz. 3. 18.), Eva pa: *Namnožil bom tvoje težave . . .* (v. 16.) To žalostno osodo smo podedovali vsi njihovi nasledniki. Zato vidimo boleost v preteklosti, sedanjosti in prihodnosti. Veliko nadlog se kakor široka reka vali od paradiza naprej skozi vse čase, dokler se bo zadnji človek zgrudil v grob. Pobožni Tomaž Kempčan (Imit. Chr. II. c. 12.) prav lepo piše: *Križ je vedno pripravljen ter te pričakuje povsod. Ne moreš mu ubežati, kamorkoli tečeš. Obrni se navzgor, obrni se navzdol, obrni se nazvunaj, obrni na znotraj, povsod boš našel križ. Te besede ne veljajo samo enemu, veljajo marveč vsem ljudem, ljudem v preteklosti, sedanjosti, prihodnosti, kajti dokler*

bo svet obstal, je človek *kakor hlapec, ki po senci hrepeni, in kakor najemnik konca svojega dela pričakuje* (Job 7, 2.), je človek bitje, ki ima malo ali pa nič pokoja (Sir. 40, 6.), sploh bitje, ki je mnogo-teremu trpljenju podvrženo.

Iz tega smo se toraj prepričali, da je šola križa res vesoljna šola; zakaj vanjo hodijo ljudje vseh krajev in vseh časov; hodijo vsi neštevilni ljudje, ki živé na svetu.

II. Dežele se navadno zelo ponašajo s svojimi slavnimi šolami. V srednjem veku so cvetele mnoge visoke šole na Laškem, Španjskem, Francoskem, Nemškem. Salamanka, Salerno, Bologna, Pariz, Kolonj, Praga — to so bila skozi stoletja središča in slavni sedeži učenosti. Slavni učenjaki, kakor sv. Anzelm, sv. Albert Veliki, sv. Tomaž Akv., Bonaventura, Duns Skotus i. t. d. so neštevilno učencev zbirali krog sebe. Pa v take šole hoditi ni bilo vsakemu mogoče, in vsak tudi ni imel zmožnosti. Tudi nam ni dano, da bi obiskovali imenitne šole ter slavni postali.

A vendar imamo eno šolo, v kateri lahko slehrni svoje ime poslavi, ker ta šola je najslavnejša, to je ravno šola križa.

1. Ta šola ima najslavnejšega učenika.

In kdo je ta učenik? Sv. pismo učeniku križeve šole daje prelepa in pomenljiva imena: *Čudezni, Svetovalec, Močni, Oče prihodnjih časov* (Iz. 9, 6.), *začetek in konec* (Raz. 8.), *moč in modrost božja* (I. Kor. 1, 23.). Učenik te šole tedaj ni noben drugi, kakor Jezus Kristus, edinorojeni Sin božji. On uči:

α) po svojem evangeliju. Kak evangelij je pa oznanoval? Nobenega družega, kakor evangelij mrtvenja in zatajevanja, evangelij pokorščine in požrtovalnosti, evangelij spokornosti in bolečin, skratka — evangelij sv. križa. Saj nam kliče: *V potrpežljivosti boste rešili svojo dušo.* (Luk. 21, 19.) *Blagor vam, če vas ljudje zaničujejo in preganjajo; veselite se in poskakujte* (Mat. 5, 11.), saj kliče: *kdor hoče za menoj priti, naj zataji sam sebe in naj vzame svoj križ* (Mat. 16. 42.), *storite vreden sad pokore* (Mat. 3, 5.). Saj kliče: *Ako te pohujša tvoja roka, odsekaj jo; tvoja noga, odsekaj jo . . . tvoje oko, izderi ga.* (Mark. 9, 42.) Vsa taka opominjevanja pridejo iz njegovih ust, so nauki evangelija, so tudi besede od križa.

β) Sin božji je pa še bolj naš učenik s svojim zgledom. Tomaž Kempčan piše: *Jezus Kristus je šel pred teboj; on je nosil svoj križ in je na križu umrl.* V teh kratkih besedah je veliko povedanega. Zveličar nam je sicer v vsem zgled: zgled ponižnosti, zgled krotkosti — čistosti — molitve — pokorščine — ljubezni; pa

morda nikjer se njegov zgled tako čudežno ne sveti, kakor v njegovem trpljenju. Dokler je živel — pravi Tomaž Kempčan — niti eno uro ni bil brez trpljenja. Trpljenje pri rojstvu, begu v Egipt, v tesarski hiši, ob oznanovanju evangelija, nepopisljivo trpljenje v zadnjih urah njegovega življenja, ko se je on, *mož bolečin* (Iz. 53, 3.), daroval v strašno smrt na križu.

Tako imenitnega, najslavnejšega učenika ima šola sv. križa. Pa ne samo to; ta šola vzgoji tudi:

2. najbolj izvrstne učence. Katera imena se najbolj svetijo v častnih bukvah sv. cerkve? To so gotovo:

α) imena sv. mučnikov, ki so svoje življenje žrtvovali za Kristusa. In ravno ti so morali prestati najtežavnišo križevo šolo in hoditi po stopinjah svojega učenika. Sv. Pavel piše: *Eni so bili razpeti . . . , eni so zasramovanje in tepenje trpeli, zraven tudi železje in ječe, so bili kamenjani, prežagani, skušani, z mečem umorjeni.* (Hebr. 11, 35—38.) In vseh takih imena se svetijo skozi stoletja; imena sv. Petra in Pavla, sv. Sebastijana, sv. Lavrencija, imena sv. Neže, sv. Katarine, sv. Barbare, sv. Cecilije, imena neštevilnih drugih mučnikov, ki so v raznih stoletjih umrli za Gospoda. Sv. cerkev spozna v njih svoje najblažje otroke, jim postavlja altarje, obhaja njih praznike in jih z zaupanjem kliče. — Šola križa pa ni rodila samo mučencev, ampak tudi:

β) druge svetnike nebeške. Božja previdnost je tako naklonila, da se svetniki rodé le v križu in po križu. Le po lestvi sv. križa se pride v nebesa. Zato se imajo svetniki zahvaliti za vso svojo slavo in bliščobo šoli križa, v katero so hodili in v kateri so se dobro obnesli. Mnogo imen se že zdaj pred svetom blišči v nebeškem žaru in ko se bodo o poslednji sodbi vse skrivnosti razodele, potem bodo žareli skozi vso večnost. *Svetili se bodo, kakor nebezna svetloba . . . in kakor zvezde na vse večne čase.* (Dan. 12, 3.)

Najslavnejša je tedaj šola sv. križa, ker vzgoji tako izvrstne učence, da njih slava nikdar ne mine.

III. Pa kaj bi ljudem pomagala šola, ko bi se v njej nič ne naučili! Šola sv. križa je pa tudi najkoristnejša šola na svetu, zakaj v njej se:

1. človek nauči prave modrosti.

V čem pa obstoji prava modrost? Brez dvoma v tem, da grešnik svojo revo spozna in se k Bogu vrne in da pravični v čednosti vedno

napreduje ter stanovitost ostane. Oboje pa pospešuje šola križa. Tukaj se uči prave modrosti:

α) grešnik. Križ je eden izmed najboljših pomočkov, da zabredlemu človeku oči odpre in ga pripelje na pot pokore. Sv. Tomaž Vilanovljan piše: *Blagostanje na tem svetu ima večkrat ta nasledek, da človek Gospoda Boga pozabi, na smrt več ne misli in se v vsakoršne pregrehe pogrezne. Bridkost nasproti stori, da človek zopet na Boga misli, se k njemu zateče in jenja od greha.* In tako je v resnici, kakor pravi ta učenik. Križi razsvetijo dušo grešnikovo, križi mu odpro oči, križi ga pripeljejo k spoznanju njegove reve, križi vzbude poniževanje in kesanje in tako obrnejo človeka zopet k Bogu nazaj. Saj nam to skušnja potrjuje, kakor že v svetem pismu beremo.

Ko je prerok Natan globoko zabredlemu Davidu zažugal nebeško kazen ter mu rekel: „Zavoljo tega (greha in umora), naj ne preide meč od tvoje hiše vekomaj“, je David v sé šel, spoznal svoj dolg in s solznimi očmi vzdihnil: „Grešil sem zoper Gospoda“. Na to še-le je Natan rekel Davidu: „Gospod je tudi tvoj greh odvzel, ne boš umrl.“ (II. Kralj 12, 10, 13.) Ko je hudobni kralj Manase vklenjen v ječi v Babilonu zdihoval, „je molil k Gospodu, svojemu Bogu, in močno je pokoro delal pred Bogom svojih očetov“. In ko je Bog uslišal njegovo prošnjo in ga pripeljal nazaj v Jeruzalem, „je Manase odpravil ptuje bogove in podobo iz hiše Gospodove, tudi altare, katere je bil naredil na gori hiše Gospodove in v Jeruzalemu . . . popravil je altar Gospodov in je daroval na njem klavne in mirne in hvalne daritve; in je zapovedal Judu, da naj služi Gospodu, Izraelovemu Bogu“. (II. Kron. 33. 12. 15. 16.) — Ko se je zgubljenemu sinu v ptujini, kjer je moral svinje pasti, slabo godilo, je v sé šel ter rekel: „Vzdignil se bom, šel k svojemu očetu ter mu porečem: Oče, grešil sem zoper nebo in tebe; nisem več vreden tvoj sin imenovan biti“. (Luk. 15, 17.) In sv. pismo pravi: „In se je vzdignil in prišel k svojemu očetu“. Kakor tema, tako se je godilo in se še godi neštevilnim grešnikom; v šoli križev se učijo prave modrosti: spoznajo svojo revo in nesrečo ter iščejo rešitve in milosti pri Bogu. — Pa tudi:

β) pravičnim so križi šola modrosti. Po trpljenju zmir bolj pridejo do spoznanja, kako ničemerno je vse pozemeljsko; v trpljenju se njihovo srce zmir bolj vnema za ljubezen do Boga; v trpljenju najdejo neštevilnokrat priložnost vaditi se v potrpežljivosti in udanosti, v trpljenju se zmir bolj utrjujejo v čednosti ter rastejo kakor cedra na Libanu kvišku proti nebu. Zato piše Tomaž Kempčan: *V križu je blagor, v križu je življenje, v križu je pokrepčilo duha, v križu je zapopadek vseh čednosti, v križu je spopolnjenje svetosti . . . V križu se vse združuje. Pojdi, kamor hočeš, išči, kar poželiš: ne boš ni zgoraj višjega, ni spodaj varnejšega pota našel, kakor pot križa.*

Iz teh vzrokov se razloži, zakaj so svetniki tako radi hodili v šolo trpljenja, zakaj so po križu in bolečinah, po zaničevanju in bridkosti skoro hrepeneli. „Trpeti ali umreti“, je rekla sv. Terezija. „Ne umreti, ampak trpeti“, je govorila sv. Magdalena Paciška. Tako je mislilo še neštevilno drugih.

Tako koristna je šola križa, ker se tu človek uči prave modrosti ter:

2. d o s p e k v e č n i b l a ž e n o s t i. O plačilu, ki ga človek prejme za trpljenje, sv. pismo pripoveduje veličastne reči. O izvoljenih, ki v belih oblačilih in s palmovimi vejami v rokah pred jagnetom stojijo, pravi, da so tisti, ki pridejo iz velike nadloge. (Raz. 7, 9. 14.) Tedaj po trpljenju h kroni, po bolečinah k veselju, po bridkosti k blaženosti. In še na mnogih krajih sv. pismo zatrjuje, da bo križ poplačan z večnim življenjem. Sv. apostol Pavel piše (II. Kor. 4, 17.); *Naša sedanja, kratka in lahka nadloga pripravlja neizmerno visoko, večno čast, katera vse preseže. Menim namreč, da se trpljenje sedanjega časa ne dá primeriti prihodnji časti, katera bo nad nami razodeta.* (Rimlj. 8, 18.) In sv. Jakob (1, 12) piše: *Blagor človeku, kateri pretrpi skušnjavo, ker skušan bo prejel krono življenja.*

Razložil sem, da je šola križev vesoljna, najslavnejša in najkoristnejša. Iz tega lahko marsikateri drugače sodijo o bridkosti in obiskanih božjih, kakor dozda. Višje bodo cenili trpljenje, kakor dozda, pa tudi obžalovali, da so dozda tolikrat bili nepotrpežljivi in so godrnjali zoper božje naredbe in njegove kazni. Zato prav storimo, ako danes sklenemo, da bomo zanaprej križ z udanostjo in ljubeznijo objemali. Saj tako dobro vemo, da se ne moremo izogniti šoli križev, če se še tako branimo. Gotovo je boljše za nas, da se izkažemo dobri učenci te šole, da se vadimo v potrpežljivosti ter si s tem neizvenljive krone zaslužimo, kakor pa da bi se dali čmernosti in jezi obvladati ter bi tako pomnožili svoje zadolženje pred Bogom. Zato naj si slehrni zapomni besede modrega Siraha (2, 3. 4.): *Nosi, kar ti je Bog naložil; vse, kar se ti primeri, sprejmi, in prenašaj bolečine in imej potrpljenje v svoji ponižnosti.*

Pri vsem svojem trpljenju pa se oziraj k Zveličarju na križu, pri njem boš vselej zadobil pomoč in tolažbo. Njega moramo prositi vsi, naj blagoslov križa izlije čez nas, ker le potem bomo zvesti učenci šole križev znajdeni in enkrat vekomaj pohvaljeni. Amen.

Ant. Žlogar.

Dvanajsta nedelja po binkoštih.

**Bog je vse ljubezni vreden zavoljo svoje neskončne
popolnosti.**

Ljubi Gospoda, svojega Boga, iz
vsega svojega srca. Luk. 10, 27.

V začetku je vstvaril Bog nebo in zemljo, so prve besede svetega pisma stare zaveze. In poprej kje je bilo nebo, kje zemlja? Ni ju bilo nikjer! Kdo je bil torej prej? Bog sam. Od kedar? Od vekomaj, ker on sam ni nikdar začel biti. Bog sam torej je večni, ker nima začetnika, vse drugo, kar je, zemlja in nebo, vse je *delo njegovih rok*. In ti, o človek, kje si bil, ko še ni bilo neba, ne zemlje? Tudi tebe ni bilo nikjer! In kdo te je postavil na zemljo, kdo poklical v življenje? Večni Bog! On te je vstvaril, t. j. naredil iz nič! Bog je bil, tebe ni bilo, in Bog te je vstvaril, ti vdihnil življenje, ti vtisnil svojo podobo. In zakaj, o človek, te je Bog vstvaril? kaj ga je nagnilo k temu? Njegova neskončna ljubezen! In kaj zahteva Bog od tebe v povračilo? Ljubezen! *Ljubi Gospoda, svojega Boga, iz vsega svojega srca!* ta je prva in najimenitnejša zapoved, in ako to dopolniš, si dopolnil celo postavo. Kaj bi morali torej vsi ljudje na svetu pred vsem storiti? Boga ljubiti nad vse! In kaj storé ljudje na svetu? Boga ljubijo najmanj! Zakaj? Zato, ker Boga ne poznajo in se tudi ne potrudijo, da bi ga spoznali; ako bi namreč ljudje Boga prav spoznali, bi vedeli tudi, da je on sam edini vse ljubezni vreden, bi vedeli tudi, da človek ni za drugo na svetu, kakor da Boga ljubi nad vse in njemu samemu zvesto služi. 1. Zakaj pa je Bog sam vse ljubezni vreden? — 2. Zakaj ljudje zane-marjajo to ljubezen do Boga? — 3. Kaj učini v človeku prava ljubezen do Boga?

Na ta vprašanja hočemo danes kratko odgovoriti v imenu Jezusa in Marije.

1. Zakaj je Bog vreden vse ljubezni? Zato, ker je Bog. Veš mar, o kristijan, kaj pomeni, kaj obseže ta kratka beseda: Bog? Misli si vso lepoto celega sveta, misli si vso dobrotljivost vseh angeljev in ljudij, vse to še senca ni lepote in dobrote božje; zakaj ves svet in vsi ljudje na njem, nebo in vsi angeli v njem so delo roke božje, so stvari vsegamogočnega Stvarnika; torej neskončno lepši, neskončno boljši, kakor so stvari, je Stvarnik, je Bog sam. Bog

sam je vsemogočen, ki more iz nič storiti, karkoli hoče; Bog sam neskončno moder, ki ima vedno najboljše namene; Bog sam vsega-veden, ki gleda skrivnosti cele večnosti, pozna skrivnosti nebes in zemlje, gleda skrivnosti človeškega srca; Bog sam na vseh krajih pričujejoč, in vendar ga noben kraj ne obseže; Bog sam neskončno svet in dobrotljiv; Bog sam neskončno usmiljen in pravičen; Bog sam neskončno popolno bitje, sam iz sebe od vekomaj. — Vse te lastnosti božje so tako popolne, tako neskončne, da pravi neki cerkveni učenik: *Ako bi bil ves svet napolnjen s knjigami ter bi bili vsi ljudje pisatelji in neizmerno morje samo črnilo — prej bi bile vse te knjige popisane, prej bi se vsi pisatelji utrudili, prej bi zmanjkalo tega črnila, kakor bi bila ena sama lastnost božja dovolj jasno opisana in razložena.* Isti cerkveni učenik tudi pravi: *Ako bi imel kateri človek srce tako veliko, tako mehko in občutljivo, kakor so srca vseh najboljših ljudi skup, in ako bi mogel ta človek v svoje srce sprejeti eno samo popolnost božjo, kakor je velika in veličastna, tedaj bi moral ta človek neskončne radosti umreti!* — Sveti prerok Izajija je v zamaknjenosti videl stati pred prestolom večnega Boga dva serafina, katerih vsak je imel po šest perutnic; z dvema sta zakrivala obraz, z dvema noge, z dvema pa letala. Kaj pomeni to zakrivanje glave in nog, kakor da celó serafini, najvišji angelji, Boga ne morejo spoznati, kakoršen je, dasi ga vedno gledajo v njegovem veličastvu in neskončnej lepoti? Enaki so človeku stoječemu ob morskem bregu; on vidi pač to širno morje pred seboj, pa njegove širjave in globočine vendar ne vidi.

Iz teh slabih in zelo nepopolnih primer lahko razvidiš, o kristijan, kaj pomeni beseda Bog! Vso popolnost, kakoršne si ti s svojim umom še misliti ne moreš. — Sedaj pa poslušaj, kaj sledi iz tega. Ako bi živel sedaj na svetu človek, ki je še z Adamom skup živel; mar ne bi vsi ljudje tega človeka visoko častili, vsi ga ljubili? Glej, neskončno večje časti in ljubezni vreden je Bog, ker on je večni, je bil, ko še nobenega človeka ni bilo, in bo, ko sveta več ne bo! — Ako bi bil na svetu človek, ki bi z bistrim umom razumeval vse natorne skrivnosti, ki bi s spominom obsegal vso zgodovino od začetka sveta do sedaj, ki bi s svojo močjo naredil vse, kar bi hotel, mar ne bi ljudje tacega človeka po pravici spoštovali in mu skazovali vso čast zavoljo njegove modrosti, učenosti in moči? Glej, večjega spoštovanja, večje ljubezni vreden je Bog, ker neskončna je njegova modrost, nedosegljiva njegova vsemogočnost! Ako bi živel na svetu človek tako svet, tako dobrotljiv, usmiljen in pravičen, da bi nikdar

tudi najmanjšega greha ne storil, da bi vsem vse mogoče dobrote delil, da bi vsem svojim razžaljivcem iz srea odpustil, da bi bil proti vsem enako pravičen; kdo ne bi častil in ljubil tega človeka? Glej, večje časti in ljubezni vreden je Bog, ker je neskončno svet, tako, da še greha storiti ne more; neskončno dobrotljiv, ker deli vse dobro vsem svojim stvarcem; neskončno usmiljen, ker je vedno pripravljen odpustiti vsem svojim razžaljivcem, ako ga prosijo odpuščanja; neskončno pravičen, ker dá vsakemu to, kar si zasluži! — Človek, ako gledaš po neizmernem svetovnem prostoru, zapaziš mnogo lepega: lepa je širna zemlja v divnej pomladi oblečena v zeleno, pisano obleko; lepo je neizmerno morje obdano od prijaznih bregov, kadar se leskeče v solnčnej svetlobi; lepo je jasno nebo z nebrojnim številom krasnih zvezd; lepo je enakomerno zraščeno telo človeško; — toda kdo je neskončno lepši, kakor vse to? To je neskončno lepi Bog! Njegova lepota je tako velika, da se angelji in drugi zveličani duhovi skozi celo večnost ne bodo naveličali občudovati te lepote božje ter bodo zajemali iz tega občudovanja neizrekljivo radost. Lepota božja je tako velika, da je celó zavrženi angelj, kateri vendar Boga sovraži nad vse, neki sveti osebi moral priznati, da bi se dal on rad drgniti po stebri polnem bodečih šivank do sodnjega dné, da bi smel le en trenutek še gledati lepoto božjo! Kaj torej, o človek, si moreš misliti lepšega, kakor je Bog? Tvoje srce ljubi vse lepo; se raduje nad minljivo krasoto narave, ljubi minljivo lepoto ljudij; zakaj ne bi bolj in nad vse ljubilo neskončno lepega Boga?

Kaj pa sledi iz vsega tega? Da je neskončno popolni Bog tudi neskončne ljubezni vreden. Ker pa nobeno človeško srce ne more občutiti neskončne ljubezni, je dolžnost človekova, da vsaj svojega Boga ljubi nad vse stvari. Zato torej, o kristijan, je tvoja dolžnost, da Boga bolj ljubiš, kakor svoje imetje, ter rajše to zgubiš, kakor da Boga z grehom žališ; je tvoja dolžnost, da Boga bolj ljubiš, kakor vse tebi najbližje in najdražje osebe na svetu, ter se rajše od njih ločiš in se vsem ljudem zameriš, kakor da Boga razžališ in se od njega ločiš po grehu; je tvoja dolžnost, da Boga bolj ljubiš, kakor sam sebe ter rajše daruješ svoje zdravje in, če treba, tudi življenje, kakor da po grehu Boga zapustiš. Vse to nam potrjuje Jezus Kristus, rekoč: *Kdor ljubi svojega očeta ali svojo mater bolj, kakor mene, ni mene vreden, in kdor ljubi sina ali hčer bolj, kakor mene, ni mene vreden.* (Mat. 10, 37.)

2. Zakaj pa vendar ljudje Boga, ki je vse ljubezni vreden, tako malo ljubijo, zakaj se mnogi kristijani za Boga niti ne zmenijo, zakaj

ga nekateri celó zaničujejo in preklinjajo? Zato, ker Boga ne poznajo, ne poznajo njegovih popolnosti, ne poznajo njegove neskončne dobrote in lepote. Zakaj pa je Bog, Stvarnik vseh rečij, pri ljudeh tako neznan, tako pozabljen in celó zaničevan? Pri ljudeh, ki so njegove najimenitnije stvari na zemlji ter v prvi vrsti poklicani, da njemu z umom in voljo, z dušo in telesom služijo, da njega iz vsega srca ljubijo? Zato, ker človek, ves vtopljen v skrbi za svoje časno življenje, na Boga ne misli, njegovih popolnosti ne premišljuje; zato, ker človeški razum, po grehu otemnjen, ne pozna neskončne dobrote in lepote božje; zato, ker človeško srce, polno posvetnih skrbi, mnogokrat z grehom zamazano, ni sposobno, da bi v njem kraljevala čista ljubezen do večnega Boga. *Kjer je tvoj zaklad*, pravi Kristus, *tam je tvoje srce*; čegar zaklad so torej posvetno imetje in nizke, pregrešne strasti, tega srce ljubi le posvetnost, je vedno polno časnih skrbi ter od viharjev razburjenih strasti semtertje metano, kakor čolnič od morskih valov; tako srce gotovo ne more biti pripravna posoda za čisto ljubezen do Boga. *Bog je luč*, *ljudje pa so bolj ljubili temo*, kakor *luč*, pravi sv. pismo; kdor se pa od luči obrne proč ter se vedno bolj od nje oddaljuje, vidi vedno manj in vedno gostejša tema ga obdaja; enako tudi človek, ki se po grehu obrne od Boga ter stopi v duševno temo, ki postaja tem gostejša, čim dalje zabrede človek v blato greha, vedno manj Boga vidi, vedno manj Boga spoznava; je mar čudno potem, da Boga ne ljubi? Kakšno srce more torej Boga resnično nad vse ljubiti? Ono srce, ki ni vkočeno v spono in verige greha, ki ni obvladano od pregrešnih strasti, srce čisto, v katerem sije solnce milosti božje. Glej, kristijan, tako mora biti tvoje srce, ako hočeš Boga ljubiti nad vse, kakor je tvoja dolžnost.

3. Zato pa vidimo, ako prebiramo življenje svetnikov, kako so bili vsi polni ljubezni do Boga, kako je ta ljubezen gorela in plamtela v njihovih srcih, da jim je hotelo srce počiti silne ljubezni božje. Pa ta srca so bila brez madeža greha, čista, kakor zlato, prosta nepotrebnih posvetnih skrbi, vsa zatopljena v premišljevanje dobrote in lepote božje; zato so bile vse njihove misli in želje obrnjene na Boga, zato so vse delali iz ljubezni do Boga in vse potrpežljivo iz ljubezni do Boga. Ta ogenj ljubezni božje jim je dajal moč, da so v pričo svojih sovražnikov neustrašeno spoznavali svojo vero v Boga, ter za njo pogumno prenašali najhujše muke; moč tega ognja jih je gnala v daljne kraje med divje narode oznanovat sveti evangelij, kjer so žrtvovali vse svoje duševne in telesne moči v čast božjo; ta ogenj

ljubezni je napotil druge, da so dovršili najslavnejša dela v duševni in telesni blagor svojega bližnjega, dela, katera posveten človek strmeč občuduje, ker si jih ne zna razlagati po naravni poti, in ki še danes pričajo o resnični požrtvovalni krščanski ljubezni do bližnjega, katera pa ima svoj vir in korenino le v goreči ljubezni do Boga; ogenj ljubezni jih je prisilil, da so velikodušno iz srca odpustili vsem svojim razžaljivcem, da so zanje molili in hudo z dobrim vračali; ogenj te ljubezni je storil, da so se radovoljno žrtvovali za spreobrnjenje revnih grešnikov, ker jih je v srce žalilo videti, da se tako hudo žali tisti Bog, katerega so oni nad vse ljubili. — Ogenj te ljubezni je gnal sv. apostola Pavla, da je s tako navdušenostjo oznanoval vero v Jezusa Kristusa, ker sam piše: *ljubezen božja nas sili*; ta ogenj je plamtel v srcu sv. Janeza Evang., ko je na otoku Patmos gledal čuda skrivnosti božje; ta ogenj je gorel v srcu sivolasega starčka, sv. mučenca Ignacija, ko je s tolikim pogumom, s toliko radostjo stal pred srditim levom, da mu zdrobi kosti ter ga z Bogom zjedini; ta ogenj je gorel v srcu sv. Avgušтина, ki je s toliko gorečnostjo branil resnice svete vere. Svitloba tega ognja je razsvitljevala um sv. Tomažu Akvinskemu, da se je njegovi učenosti čudil ves tedanji in jo občuduje sedanji svet; ta ogenj je gnal sv. Frančiška Asiškega, da je zapustil vse posvetno imetje ter si izvolil ubogi meniški stan; ta ogenj je gorel v srcu sv. Ignacija Lojolskega, ki se je odpovedal imenitnej službi v vojaškem stanu ter postal, če tudi od sveta zaničevan, pogumen vojak Kristusov in se je v družbi enako pogumnih sobojevnikov z uma mečem boril proti sovražnikom svete vere; ta ogenj je posebno gorel v srcu sv. Frančiška Ksaverija, ki se je leta in leta trudil med divjimi Indijani ter na tisoče jih pridobil za Boga. Ogenj ljubezni božje je plamtel v nedolžnem srcu angeljskega mladeniča sv. Alojzija, ki si je med okuženim svetom neomadeževano ohranil krstno nedolžnost; ta ogenj je ogreval usmiljeno srce sv. Vincencija Pavljanskega, ki je skrbel za revne bolnike in zapuščene sirote; ta ogenj je prešinjalo srce sv. Frančiška Salezija, ki je pisal svoje pobožne knjige, iz katerih veje duh ljubezni božje. Ogenj ljubezni božje je bil, ki je gorel v srcu svete device Neže, ter jej neoskrunjeno ohranil njeno nedolžnost; ta ogenj je bil, ki je navduševal in navdihoval sveto devico Katarino, da je osramotila imenitne učenjake ter jih pridobila Kristusovej veri; ta ogenj je bil, ki je dajal moč sv. Tereziji, da je v trpljenji celo Boga prosila, naj jej dá umreti ali pa še več trpeti; ljubezen božja je bila, ki je dajala pogum sv. Elizabeti kraljici, ki je morala po smrti svojega moža od

vseh zapuščena s štirimi otroci prenočišča iskati v kmetskej hiši. Bila je in je ljubezen božja, ki je gorela in gori v čistih sreih toliko krščanskih devic, katere zapustivši bogastvo in posvetno veselje se zaprejo med tiho samostansko zidovje, da tam, ločene od posvetnega hrupa, živé le ženinu svojih duš, Jezusu Kristusu, ali noč in dan poleg postelj bolnikov stoječ jim z vso milobo in ljubeznivostjo strežejo. O resnično je, kar piše sv. Pavel: *Ljubezen je potrpežljiva, je dobrotljiva; ljubezen se ne jezi, ni predrzna, se ne povzdiguje; ni častiželjna, ne išče svojega, se ne razsrdi, ne misli slabega; se ne veseli nad hudobijo, se raduje nad resnico; vse prenese, vse veruje, vse upa, vse potrpi.* (I. Kor. 13, 4—7.)

Takšna, o kristijan, je prava ljubezen do Boga, ki bi morala prešinjati srca vseh ljudi, ki bi morala voditi misli, besede in dejanja vsacega kristijana. — Bog sam je neskončno dober, on sam neskončno lep, on sam objema vse popolnosti; zato je on sam vreden največje, najbolj goreče ljubezni. Da se pa ta ljubezen v našem srcu užge in gori, treba je premišljevati popolnosti božje, treba je Boga poznati, treba je srce oprostiti greha in nepotrebnih posvetnih skrbij. Tako so delali svetniki, katerih srca so plamtela čiste ljubezni do Boga. Kristijan moj, srce imaš, da ljubiš vse dobro in lepo; torej ljubiš ž njim Boga nad vse, ker boljša in lepša, kakor je Bog, ni nobena stvar, on edini je vreden, da ga ljubiš iz vsega srca. In čuj še, kaj pravi sv. Pavel o potrebi te ljubezni: *Ako bi govoril jezike vseh ljudi in angeljev, ljubezni pa nimam, enak sem donečemu bronu in zvonečemu zvonu. In ako bi imel dar prerokovanja ter bi poznal vse skrivnosti in imel vso vednost, in ako bi imel vso vero, tako da bi ž njo hribe premikal, ljubezni pa nimam, nisem nič. In ako bi dal vse svoje premoženje revežem in svoje telo izročil plamenu, ljubezni pa nimam, mi nič ne pomaga.* (I. Kor. 13, 1—3.)

Torej, o kristijan, zapiši si v spomin, vdolbi si globoko v srce besede Jezusa Kristusa: *Ta je prva in najimenitniša zapoved: Ljubi Gospoda, svojega Boga, iz vsega svojega srca!* Ljubi Boga nad vse, ker brez te ljubezni nikdar srečen biti ne moreš. Ako boš to storil, spoznal bodeš resnico besed Tomaža Kempčana: *Vse na svetu je nečimernost, razven Bogu služiti in Njega samega ljubiti.* Amen.

J. Slavec.

Praznik Marijinega vnebovzetja.

I. Slava Marije Device.

Niso primerna trpljenja tega časa
prihodni slavi, katera bo razodeta nad
nami. Rim. 8, 18.

A. 1. Prav milo zgodbo nam sveto pismo pripoveduje o egip-
tovskem Jožefu, ki je k sebi povabil svojega starega očeta. Očak
Jakob se na stare dni radostno odpravi na daljno pot. Ko pa sin
zve, da se oče bliža z vso svojo rodbino 66 oseb, „je ukazal Jožef
svoj voz zapreči, in je šel svojemu očetu naproti na tisti kraj; in ko
ga je ugledal, se ga je oklenil okoli vrata, in se je jokal med obje-
manjem“. (1. Mojz. 46, 29.) In Jakob je dobil najlepši kos dežele v
svoje posestvo.

2. Nekaj sličnega nam oznanjuje današnji god vnebovzetja Ma-
rije Device. — Jezus, Sin božji, je svojo ljubo mater, Marijo Devico
poklical iz te solzne doline v najlepšo deželo nebeškega veselja. Legenda
namreč pripoveduje, da je Marija Devica še dolgo po vnebohodu
Jezusa Kristusa na zemlji živela. V visoki starosti je veselo zaspala,
in apostoli so jo v grob položili. Tri dni so ljudje slišali pri grobu
nebeške glasove. Tretji dan pride ljubi Jezus med nebeškimi angelji,
ki so iz groba vzdignili oživljeno Marijo, ter so jo veseli nesli v
nebesa. Jezus ji pride nasproti z vso nebeško tovarišijo, objame
svojo ljubljeno mater in jo posadi na pripravljeni zlati prestol, kjer
jo obdaja največja nebeška čast in slava. Tako je Marija Devica iz
doline solz — vzeta v najlepšo deželo večnega veselja; za neizmerno
trpljenje dobila je neskončno slavo. Saj sam sv. apostol Pavel uči:
*Niso primerna trpljenja tega časa prihodni slavi, katera bo razo-
deta nad nami.* (Rim. 8, 18.)

3. Današnjega goda se veseli Jezus, da je prišla njegova mati
v nebesa; veselijo se ga angelji, ki so danes dobili najlepšo kraljico;
Marija sama se ga veseli, ker je dosegla najboljši delež večne slave,
veselimo se ga pa tudi mi vsi kristijani, otroci Marijini, ker upamo
vsi za svojo materjo dospeti v nebeško slavo, katera bo tudi nad nami
razodeta — po nauku sv. apostola. O nebeški slavi vam zatoraj
želim danes besedico spregovoriti, in sicer tako, da opisujem: 1. Večno
slavo Marijino; 2. veliko slavo našo. Izvoljene duše,
pobožni kristijani! povzdignimo danes svoje solzne oči v nebesa; po-
glejmo nebeško slavo naše ljube matere Marije, da bomo vedno tje

hrepeneli in za nebesa vse radi trpeli. „Moj duh iz telesa, z Marijo v nebesa, povzdigni se ti!“ O Marijini slavi vam govorim, zato pazljivo me poslušajte!

B. 1. Kar je bil Bog zemljo zarotil, je svet postal solzna dolina. Namesto čveterih potokov rajskega veselja so se začele raztakati na vse kraje neštnevilne reke bridkih solz, tako, da so namakale še celo ljubeznivo lice Matere božje, prečiste device Marije, — ker tudi Marija je imela veliko trpeti in obilno jokati. Celi križev pot je pre-jokala, najbolj pa pod križem in pri grobu. Pa vse je dekla Gospodova voljno trpela, tako, da je postala kraljica mučnikov; zato je dobila tudi večno nebeško slavo, ker niso primerna trpljenja tega časa pri-hodni slavi Marije Device:

a) ker je kraljica nebeška postala. — Ko je egiptovski Jožef postal namestnik kralja Faraona, ga je dal prelepo obleči, zlato verižico mu pripne okoli vrata in ga posadi na najlepši voz, ter ga veli po deželi voziti, da se mu naj vse klanja. Pač velika slava je tega mladeniča morala obdajati, da ga je ves Egipt pozdravljal in klečé častil. Kralji in cesarji se v vsi svoji slavi ljudem kažejo, in ce-sarice razodevajo v svojem spremstvu čudovito krasoto. Pa vse Marija presega: njena lepota je nebeška, njena slava je večna. — Marijina družba so svetniki, njena tovarišija so angelji in Jezus sam ji daje največjo slavo, katero on sam od vekomaj ima, in jo je bil na gori Tabor apostolom razodel tako milo in lepo, da bi sv. Peter bil rad vedno ondi ostal. Pravim, to slavo ima in uživa zdaj Marija Devica. Saj rumeno solnce vse gore pozlati in v čarobno lepoto zavije — tako je tudi nebeško solnce Jezus celo goro Karmel t. j. Marijo pozlatil in obdal s svojo večno slavo. — Da je mili Zveličar lep in častitljiv vstal iz groba, da je njegovo telo prešinjala nebeška lepota in obda-jala božja slava — to nas uči peti člen apostolske vere. Sv. apostol Pavel pa trdi, da Jezus Kristus *bo spremenil naše revno telo, ker ga bo upodobil svojemu častitljivemu telesu po moči, s katero si tudi more podvreči vse.* (Fil. 3, 21.) Jaz pa tako-le sklepam: ako bo ljubi Jezus že naše revno telo spremenil in upodobil svojemu častitljivemu telesu — koliko bolj še le je lepo in častitljivo telo preblažene Marije v sv. nebesih: ono telo, ki je Jezusa nosilo, ono telo, ki je Jezusa redilo, tisto, ki je telo od Jezusovega telesa. Saj so v temni noči tisti kipi in podobe najlepše razsvetljene, ki so bližje luči; in tiste rožice najlepše cvetejo, ki jih rahli dež primerno rosi in ljubo solnce obilno ogreva.

Marijino slavo opisuje sv. pismo, ki pravi, da je nebeška kraljica obdana s kraljevimi hčerkami, oblečena s pisano obleko: *Bog, tvoj Bog te je mazilil z oljem veselja pred tovarišicami tvojimi. Mira in kapljica in kasija s tvojih oblačil, iz slonokostenih hiš, ž njimi so te razveselile hčere kraljev v tvojem veličastvu. Kraljica stoji na tvoji desnici v zlatem oblačilu, ogrnjena s pisano obleko.* (Ps. 44, 8—10.) Pa to je le za ljudi po človeško govoreno; Marijo, nebeško kraljico, obdaja vsa božja čast in večna slava. Zato pobožni Ludovik de Ponte prelepo piše o vnebovzetju Marije Device in njeni slavi, govoreč: „Prvič je Marija bila povišana med devetere kore angeljev; drugič je bila oblečena v zlato, biserno svatovsko oblačilo, in postavljena na zlati prestol poleg Jezusa. Poslednjič pa jo je kronala presveta Trojica: Bog Oče jo venča s krono oblasti čez vse stvari v nebesih in na zemlji; Bog Sin jo venča s krono milosti za vse ljudi, pobožne in grešnike; Bog sv. Duh jo venča s krono goreče ljubezni do Boga in do ljudij. — In angelji in kerubini strmijo nad slavo Marije Device.“ Sv. cerkev pa danes hvali slavo Marije Device, ko pravi, da Marija na zvezdnatem tronu kraljuje. To je izraz največje lepote in večne slave, katero je Marija Devica danes v nebesih dobila.

Marija je res s prečudežno slavo v nebesih obdana, to je ona sama spričala, ko se je svojim izvoljenim častilcem

b) prikazavala v nebeški slavi.

Marijinih prikazni nam življenje svetnikov mnogokrat omenja, pa vselej tako, da se je Mati božja prikazala v čudoviti lepoti. — Mali deklici Brigiti se je neko jutro prikazala na nekem altarcu; obdana je bila z nebeško svetlobo, kakor kraljica, ki deklici dragoceno krono ponuja, govoreča: Brigita! ali hočeš to krono? In ko deklica pokima, ji položi krono na glavo, in prikazen takoj zgine. (Leg. 8. okt.) Ignacij Lojolan leži na trdih tleh v groznem dušnem boju; objokuje svoje grehe, prosi Boga za pomoč in za izpolnitev svojega sklepa: postati redovnik. Kmalu potem se mu neko noč, ko je ravno molil in klečé svoje grehe objokoval, se mu, pravim, prikaže sv. Devica z božjim Detetom v naročju, obdana od nebeške svetlobe. Ignacij pa je popolnoma ves nov človek. (Leg. 31. julij.) In tako se je ljuba Mati božja ljudem še premnogokrat v to solzno dolino iz sv. nebes prikazovala, pa vselej v prečudežni lepoti in nebeški slavi. Izmed številnih takih prikazni Marije Device vam naj še kratko omenim le samo poslednjo, pa najslavnejšo v daljnem Lurdu. — Bilo je namreč dne 11. februarja 1858 okoli poldne, ko se je premila Lurdska Devica v neki pusti duplini Bernardiki prikazala — tako-le: „Mahoma zagleda nedolžna deklica v prostorni votlini čudežno prikazen; v sredi prekrasne, čeznatorne svetlobe, ki je vso jamo obžarila, stoji nebeško-

krasna ženska, devica premila in prelubezniva. Kakor solnce se obleka blišči; noge so bose in s cvetlico okinčane; lednice prepasa dolgi modri trak; raz glavo plapolja zgiban beli pajčolan; roke premilo na prsih sklenjene s čislom ali rožnim venčkom na desnici.“

Ta in vse druge Marijine prikazni nam spričujejo, kako veliko in čudovito slavo da je mati božja današnji dan pri milem Bogu sprejela v nebesih, ker mu je na zemlji toliko zvesto služila. To je preveselo tudi za nas, ker tudi nad nami bo nekda nebeška slava razodeta, ako za Boga delamo, za Jezusa trpimo in zvesto za Marijo hodimo. Saj tako sveti apostol Pavel tolažljivo pridiga nam ubogim trpinom, govoreč: *Niso primerna trpljenja tega časa prihodnji slavi, ki bo razodeta nad nami*. Obrišimo si solze potrtega srca, in v svojo tolažbo in veselje pomislimo še:

2. Našo nebeško slavo. — Človek se boji osramotenja. Mladenič, tatvine obdolžen, ne more te nečasti prenašati, ter si rajši prereže nit svojega življenja. Deklica onečastena se skriva; častnik razžaljen te pokliče na dvoboj, češ, da si svojo vojaško slavo reši. Kaj so se še le vojvodi in kralji trudili, doseči čast in minljivo slavo pred svetom. Kristijan pa mora hlepeti po nebeški slavi in vse dati, storiti, trpeti, da jo nekda gotovo dosežemo, inai nas bi zadela večna sramota, ko bi sodnik Jezus rekel: „Poberite se od mene!“ (Mat. 25, 41.). Da se pa truda in trpljenja ne ustrašimo, nas osrečujejo besede sv. apostola Pavla: *Niso primerna trpljenja tega časa prihodnji slavi, katera bo razodeta nad nami*.

Tako veliko nebeško slavo nam

a) obeta sv. Duh, ko pravi: *Vstani, bodi razsvetljen, Jeruzalem! ker pride tvoja luč, in Gospodovo veličastvo nad teboj vzhaja. Ker glej, tema pokriva zemljo in mrak ljudstva; nad teboj pa se bo Gospod prikazal, in njegova čast se bo v tebi videla. In narodi bodo v tvoji luči hodili, in kralji v svetlobi začetka tvojega*. (Iz. 60, 1—3.) V svetlobi božjega večnega bitja se bodo lesketali izvoljenci Božji. Zato sv. apostol Pavel to pojasnjuje, pišoč: *Drugačna je svetloba solnca, drugačna svetloba lune, in drugačna svetloba zvezd; zvezda se namreč od zvezde loči po svetlobi. Tako bo tudi vstajenje mrtvih*. (I. Kor. 15, 41—42.) In kaj je lepše — ko zlato solnce, katerega oblička se vse veseli; kaj milejše — ko blede luna, in leskeče zvezdice? — Še ljubeznivejša je naša obljudljena slava v nebesih, katero je Bog dal sv. apostolu Pavlu v zamaknjenju gledati. Ko se je pa zopet na zemljo prestavil, pa ni našel primerne besede, ne izraza zato slavo dostojnega, temuč kipeč nebeške radosti kliče:

Oko ni videlo, uho ni slišalo, in v srce človeka ni prišlo, kar je Bog pripravil ljubiteljem svojim. (I. Kor. 2, 9.)

In kar sv. Duh govori, je resnica, kar sv. Duh obeta — mora se spolniti. Slava nebeška nam obetana ni praznота, temveč je čista božja resnica. Sveti Peter Alkantarec je čudežno ostro in spokorno živel do 60. leta. Zvesto je posnemal milega Zveličarja v radovoljnem uboštву. Huda bolezen mu naznani in prinese gotovo smrt, katero je veselo pozdravil in mirno prestal — popevaje sv. psalme — dne 19. okt. 1562. — Pa v trenutku ločitve se prikaže sv. Tereziji daleč proč — z nebeško slavo obdan, ki ga začudena vpraša: „Kaj je to, oče?“ — „Grem k pokoju“, ji odgovori, ter pristavi: „O zveličanska pokora, ki mi je zaslužila toliko slavo!“ (Leg. 19. okt.)

Tega nauka se drži sv. katoliška cerkev. Predvčeranjim smo praznovali god sv. Kasijana, škofa in mučenika; in za deveto uro smo molili: *Pravičnik je dal svoje srce zjutraj za bedenje k Gospodu, svojemu stvarniku, in bo molil pred obličjem božjim. Velika je slava njegova v tvojem zveličanju. Slavo in veliko krasoto boš položil na nja v tvojem zveličanju, o Bog.* (Brev. cap. ad Non.) Tolika slava nebeška bo nekdan nad nami razodeta! Pa sv. apostol Pavel v prvi polovici svojega izreka ne omenja zastonj trpljenja sedanjih dni, ko pravi: *Niso primerna trpljenja tega časa prihodnji slavi, katera bo razodeta nad nami, ker ako hočemo doseči od sv. Duha obečano slavo nebeško — je treba*

β) Vse voljno trpeti. — Trpljenja je veliko na svetu. Ni hiše brez nadlog, ne srca brez trpljenja; ako se tudi veseli kažemo, tuga nam srce mori. Svetniki so si še trpljenja iskali in delali. Sveti Alojzij si v bolešno postelj še poleno polaga — da bi le še več trpel. Sv. Frančišek Boržija si v čevlje kamenček spusti, da ga vsaki korak zbode in zaboli. Drugi so se z verigami prepasovali; premnogi so se do krvavega bičali. Če pa mi tega ne storimo, moramo vsaj svoje navadno trpljenje voljno prenašati — vse križe za Jezusom in Marijo veselo nositi, da dosežemo nebeško slavo. — Ako bi nam kdo rekel: Prijatelj! če se danes postiš celi dan, če celi teden vsako zaničevanje prenašaš brez nevolje, če eno celo leto veselo preživiš med hudim preganjanjem, obrekovanjem, tepenjem, postom, boleznijo — boš drugo leto kralj, dobiš zlati tron, zlato krono na glavo: gotovo bi vse radi veselo potrpeli; še rajši moramo trpeti vse križe in težave, trpljenje in celo bridko smrt, da dosežemo nebeško slavo in čast. *Niso primerna trpljenja tega časa prihodnji slavi, katera bo razodeta nad nami.* Vzemi vse trpljenje svoje, svojih domačih, zberi vse trpljenje vseh ljudij in vseh časov — le mali prah so, mala

iskra so v primeri nebeške slave; to se reče: Za malo trpljenja sprejmemo večno slavo. *Ker naša sedanja, kratka in lahka nadloga nam pripravlja neizmerno visoko, večno čast, katera vse preseže* (II. Kor. 4, 17), nas milo tolaži sv. apostol Pavel. — Zato pa sv. katoliška cerkev moli za svoje vernike, naj bi nam ljubi Bog po vedni molitvi in stanovitnem pokorjenju dal doseči nebeško, večno slavo. (Brev. 4. jun.)

C. Cesar Rudolf II. leži na smrt bolan. Velikaši in prijatelji ga obiskujejo, tolažijo, naj se smrti nič ne boji. Cesar pa reče: „Verujem v večno življenje“, in še dostavi: „Draga gospoda! Ko sem v svoji mladosti na Španjskem bival, pride od mojega očeta poveljnik, ki mi prinese glas, naj se vrnem v svojo preljubljeno domovino. Takrat samega veselja nisem mogel celo noč nič zaspati. Še vse bolj se veselim zdaj, ko me moj ljubi nebeški Oče kliče v presrečno nebeško domovino, katero mi je Jezus Kristus kupil s svojo lastno krvjo.“

Tako se kralji in cesarji veselijo nebeške časti in večne slave! Radi zapustijo posvetno veličastvo in prazen blišč, da pri Jezusu neskončno slavo dosežejo. Ali se ne bomo še bolj mi reveži veselili te nebeške slave; ali ne bomo mi zaničevani tembolj skrbeli za večno slavo, ki bo nad nami razodeta? Zato sem vam danes o nebeški slavi Marije Device govoril, da kadar pride zaničevanje, trpljenje, ali celó ločitev ob smrtni uri, da bi tudi mi svet veselo zapustili in šli uživat večno slavo. *Niso primerna trpljenja tega časa prihodnji slavi, katera bo razodeta nad nami.* O Marija, slavna nebeška Kraljica! glej nas zapuščene sirote v solzni dolini tega sveta. Ne zapusti nas, podpiraj nas, srečno nas vse pripelji v preveselo domovino večne slave in časti! Amen.

Simon Gaberc.

2. Marija v smrti poveljučana.

Kakor cimet in lepo dišeče mazilo sem dišala, kakor izbrana mira sem dajala prijeten duh od sebe. Sir. 24, 20.

Prečudne reči so že videli angelji Božji na naši zemlji nastati in nehati. Le pomislimo nazaj v sv. zgodovino! Raj, v katerem sta bila prva človeka, kaže svojo čarobno lepoto. Gora Sinaj se stresa in žari ob pričujočnosti Gospodovi. Tam v betlehemskelem hlevcu se rodi obljubljeni Odrešenik, nad njim čujejo angelji v nebeški svitlobi. S Kalvarije se razlega po mračni zemlji glas umirajočega Izveličarja celo v nebo do večnega Očeta. Velikonočna zarija oznanja po širni

zemlji veličastvo vstalega Izveličarja. In svitleje, kakor nam svetijo z visocega neba žarne zvezde, odsvita se iz zemeljske doline med nebeške zборе čudežni blišč presvetega zakramenta.

Vse to se je že godilo na tej zemlji, vse te čudeže božje je že opazovalo in deloma še opazuje angeljsko oko. Ali je še kaj novega, še kaj tacega, kar se na tej zemlji sicer ni nikdar videlo in kar se nikdar več ne bo moglo občudovati?

Da, predragi, bilo je nekaj in je še tako, da angeli in izveličani v nebesih kar čudeč se strmé; in to novo in to jedino je — smrt Marijina.

S smrtjo so sploh združene tri reči, katere morajo ljudi ožalostiti in so zanje nečastne. Kaj je smrt? Ločitev je smrt, ločitev duše od telesa. Ta ločitev pa je že v korenini, v svojem začetku zaničljiva, ter izvira iz greha. Po tej ločitvi je truplo obsojeno, da strohni. Da se pa duša in telo spet združita, odločeno je za dolgo, do sodnjega dné. Zaradi teh reči je vtis smrti žalosten, sramoten, strašen. Toda vse te okoliščine so izostale pri smrti tiste, katera je bila polna milosti, Mati Kristusova in prečista Devica. Ona, katere praznik vseh njenih praznikov danes praznujemo, poveljučana je v smrti in sicer zato, ker je I. vzrok njene smrti ljubezen, II. ker je njeno telo ostalo nestrohnjeno in ker je III. njeno telo, z dušo sklenjeno, povzdignjeno v nebеса na veličastni prestol poleg presvete Trojice.

O Marija, ki te „za Bogom častimo najprej“, sprejmi to naše premišljevanje v proslavo svoje prečudne smrti in skrivnostnega vnebovzetja!

Marsikaterega, tudi sicer dobrega kristijana strese besedica smrt, marsikdo se boji smrti naravnost v obraz pogledati. Toda, če rečemo: smrt Marijina, razradosti človeka že beseda sama, kaj pa še, če jo premišljuje dalje, Marija je bila v smrti poveljučana, ker je:

I. vzrok njene smrti ljubezen, najsvetejša ljubezen.

Odkod izvira naša smrt? Odkod smrt Adamova? Sv. Pavel nam odgovarja tako-le: *Po jednom človeku je prišel greh na svet, in po grehu smrt, in tako je smrt na vse ljudi prišla, ker so vsi v njem grešili.* (Rim. 5, 12.) Če pa to velja sploh o ljudeh, pač ne moremo in ne smemo reči tega o oni neprimerljivi Devici, katera je po svojih čednostih *kakor cimet in lepo dišeče mazilo dišala*. Saj se na njej tako malo more najti najmanjši greh, kakor pri polni svitlobi na istem mestu tema.

Že njen vstop na ta svet je imel nekaj čisto posebnega na sebi, to je njeno brezmadežno spočetje. Od tistega trenutka je bila *milosti polna* in skozi vse svoje življenje si je najskrbniše prizadevala, da je ni omadeževala niti jedna sama napačna misel, ali neroden nagib, da, bila je prosta vsake nepopolnosti. Pri njej se torej ne more greh imenovati vzrok smrti. Ne, njena ločitev s tega sveta ima dosti svetlejši začetek, povzročila ga je, kar trdijo cerkveni učeniki, sila ljubezni. Njeno srce je bilo namreč goreče ljubezni tako vžgano, da bi bilo njene življenje moralo vsaki trenutek jenjati, ko bi je ne bil Bog iz posebnih namenov držal na zemlji. Ogenj ljubezni bi jo bil tako rekoč povžil, ko bi je Vsemogočni ne bil ohranjal na zemlji prvim vernikom v tolažbo, njej sami pa, da se jej njene zasluge toliko bolj povečajo. Vzdrževal jo je, kakor goreči grm na gori, ki je gorel, pa ni zgorel. Toda slednjič je čas njenih poskusenj pretekkel, ona je mero zaslug napolnila, napočil je zanjo čas žetve, prelepe, prebogate. Bog jo je prepustil silnemu nagonu vročih želja in vzvišenim čutom najblažje ljubezni. To jo oslabi in — o, kaj vidim? — vidim gorečo svečo, katera se potem, ko je dosti dolgo svetila, slednjič samo sebe povžije. Tako je povžila Marijo ljubezen, tako je njeno pozemeljsko življenje končala ljubezen.

Poslušajte, kako nam popisuje staro sporočilo Marijino smrt! Noč je pred 15. avgustom l. 45 po Kr. r., in vse je tiho v oni hiši jeruzalemski, kjer so aposteljni v družbi z Marijo prejeli sv. Duha. Aposteljni, ki so se ločili po binkoštnih praznikih in razšli po vsej Judeji in Samariji in še dalje, zbrali so se, na čuden način vojeni, zopet pri Petru, Jakobu in Janezu, kateri Jeruzalema do takrat niso za kaj dalje zapustili. Od aposteljniov, Jezusovih učencev in pobožnih ženâ obdana, počiva tu v tej hiši Marija, takrat 66 ali (po Evzebiju) 68 let stara. Ni je zadela kaka bolezen, starost ne oslabila; saj strupeni smrtni dih ni smel zadeti ob to lilijo brezmadežno. In vendar sv. Devica vé, da se jej bliža ura ločitve; angelj Gabrijel je bil namreč poslan naznaniti jej božji sklep: prepustiti jo vso ognju ljubezni božje. Marija obrne zadnjič svoje mile oči na jokajočo družbo. Blagoslovi jih rekoč, da se sedaj poda v nebeški Jeruzalem, kjer bo mogla dosti več za nje storiti; zakaj če tudi se loči od njih, vendar jih ne pozabi pri svojem Sinu. Obraz se jej zasveti in ona reče: V tvoje roke, Gospod, izročim svojega duha! In zopet je nastala tihota, sveta tihota na svetem kraju. Začutil se je nekak skrivnost, nebešk piš. Zbrana družba pade na kolena. Ne vidijo ga, a vsi vedó, da je *Gospod blizu*. Prišel je k svoji Materi v spremstvu nebeških prebivalcev, angeljev in nadangeljev, svetnikov in svetnic. Ponižno in moleč se navzoči priklonijo — in ko vzdignejo glave, bilo je dopolnjeno. To je bila smrt Marijina.

Kako nedopovedljivo častitljiva, kako veličastna smrt je smrt Marijina!

Sv. Alfonz Marija Ligvorij opisuje, kakor v duhu zamaknjen, Marijine čednosti ob njeni smrti tako-le: V njeni blaženi smrtni uri so jo obdajale vse lepe čednosti, v katerih se je vadila v vsem svojem življenju. Ona vstrajna vera, ono zaupanje na svojega vse ljubezni vrednega Boga, ona nepremakljiva potrpežljivost, katero je razodevala v tolikem trpljenju, ona ponižnost, katera je ni zapustila vkljub vsem njenim prednostim, ona pohlevnost, ona krotkost, ono veliko usmiljenje, ki je je skazovala na ubozih dušah svojega bližnjega. Vse te čednosti so obdajale njeno smrtno posteljo, jo tolažile ter jej klicale: Mé bomo tvoje veličastvo v nebesih pomnožile, ko boš ti po nas povzdignjena v kraljico angeljev in ljudi.

Blagor, trikrat blagor mu, kdor ima pri svoji smrtni postelji to zavest, da bodo tudi zanj se potegovale krščanske čednosti, ki jih je vedel do zadnjega zdihljeja ohraniti pri sebi!

II. Marija je bila v smrti poveljučana tudi zato, ker je njeno telo ostalo nestrohnjeno.

V prah se boš povrnil (I. Mojz. 3, 19), rekel je Bog Adamu po storjenem grehu. Ravno to je rečeno tudi nam vsem in vsacemu: *V prah se boš povrnil*. Vsegamogočni, presveti Bog! Ti si pač s polno pravico tako obsodil nas vse. Toda, ali naj ta poniževalni izrek zadene tudi tvojo Mater? ali naj strohni tudi njeno telo? Ne! moram naravnost odgovoriti s sv. Avguštinom. Če hočeš ti, moj Bog, tiste oči zavreči, katere so tolikrat strupeno gledale in nedolžnost v greh vabile; če hočeš tista ušesa zamašiti v peklu, katera so vse nečastne in pregrešne pogovore rajše poslušale, kot božjo besedo ali moder svēt; če pustiš segnjiti oni jezik, kateri je govoril obrekljivo, kletvinsko in bogoskrunsko; če pustiš, da strohné one roke, ki so se predrzno stegovale po krivičnem blagu; če od onih nog, katere se niso nikoli utrudile hoditi po napačnih potih, pustiš same trohle kosti; če ono srce, ki je bilo le na svet navezano, popolnoma prepustiš zemlji; če ona trupla prepustiš črvom, katera so služila ali škodljivi nezmernosti ali nesramnemu vživanju: pravična je tvoja sodba, večni Bog, sveta je, primerna pregrešnemu življenju. Toda tega ne boš nikdar pripustil, da bi najsvetejša izmed ljudi videla kdaj trohno. Gotovo ne boš dopustil, da one oči segnjijejo, katere so najrajše na tebi počivale; ne boš dopustil, da bi onim ušesom škodovala gnjiloba, ki se bila vselej pazna na tvoj glas; ne boš dopustil, da bi strohnele one roke, ki so ti služile tako zvesto; ne boš dovolil, da bi segnjile one noge, ki so hodile vselej po potu tvojih zapovedi; ne boš dovolil, da se spremeni v prah ono srce, ki je le zate bilo, in

bilo polno najblažjih čutil; ne boš dovolil, da bi se črvi lotili onega telesa, kjer si ti, sama svetost, počival. Ne! Ne bojte se vi, ki vam je čast božje Matere na skrbi; ne bojte se, Bog kaj tacega ne more pripustiti. Skrinja zaveze, katera je bila le temna predpodoba Marijina, morala je biti po božjem povelju iz cedrovega lesa, ker se njega trohnoba najtežje prime. Ali se pa ni spodobilo, da se skrinja nove zaveze, prečisto telo božje Matere, obvaruje vsake gnjilobe in trohnobe? O, gotovo se je spodobilo, in kar se je spodobilo, to je Bog tudi naredil.

Staro sporočilo pripoveduje dalje, da se je prigodilo enemu izmed apostelnov (menda sv. Tomažu), da je prepozno prišel v Jeruzalem in torej ni mogel biti navzoč pri Marijini smrti in pogrebu. Njegovo hrepenenje presveto Devico vsaj v grobu še videti, bilo je tedaj toliko večje, ker je prišel iz daljnih dežel in so mu drugi apostelni tako ginljivo pripovedovali o blaženi smrti Marijini. Prosil je, naj odvalé kamen, ki pokriva grob božje Matere, da jej pogleda še enkrat v častiti obraz. Uslišijo ga. Bilo je tretji dan po pogrebu. Grob odpró in ko pogledajo vanj, kaj zapazijo? Truplo Marijino je izginilo, v grobu je ostalo le oblačilo, v katero je bilo zavito sveto telo. Nebešk duh *kakor izbrana mira* je napolnoval sveti kraj. Drugo sporočilo pristavlja, da je iz groba prirastla svetlobela lilija.

Mnenje cerkvenih učnikov in svete cerkve je torej, da je bilo Marijino telo nestrohnjeno po smrti spet združeno z dušo in povzdignjeno v nebesa. In to je tretji vzrok, zakaj je bila Marija v smrti poveljučana.

III. Skazuje se sicer tudi truplom svetnikov mnoga čast: hranijo se z veliko spoštljivostjo, devajo jih v srebrne ali pozlačene skrinje, kinčajo jih z biseri in dragocenimi kameni, s škrlatom in svilo, postavljajo jih na krasne altarje in zaupljivo se svetnikom priporočamo. Nekaj zunanjega bleska morajo sicer slabotni ljudje pač svetniškim truplom vendar dati. Toda za njo, ki je kraljica vseh svetnikov in celó Mati svojega Boga, zanje treba kaj večjega. Pa saj se nikdar še ni slišalo, da bi si kateri kraj prilastoval čast, da hrani njeno telo ali vsaj kak ostanek njenega svetega telesa. Zakaj? Zato, ker to telo, ki se nikdar ni duhu uprlo, ni moglo dolgo časa od duha ostati ločeno; zato, ker je bilo to telo izvoljena posoda, obdana z vsemi čednostmi in mu tedaj ni bilo treba čakati plačila do sodnjega dné; zato, ker se je njeno telo v resnici spet združilo z dušo in je bilo častitljivo vzeto v nebo. Sv. Janez Damaščan pravi: *Kjer sem jaz, tam bo tudi moj služabnik, govori on, ki je življenje in resnica, Kristus; kako da bi ne bila veliko več njena Mati ž njim?*

Da, predragi, že tretji dan (po starem sporočilu) je bilo Marijino telo novič poživiljeno, da bi bilo preneseno v nebeški Sijon.

Kdo je ona, ki se iz puščave vzdiga, kakor dimov steber iz dišav in kadila? (Vis. p. 3, 6.) Kdo je ona, ki pride iz puščave, polna oveseljenja? (Vis. p. 4, 8.) Tako se povprašujejo nebeški zbori videč Marijo približevati se sv. raju. In spet se čuje v višavi: Odprite se, večna vrata, da pojde noter slavna kraljica! Glejte, že prihajajo neštevilne trume nebeščanov! O ko bi imel jezik angeljski, kliče sveti Bernard, da bi vam mogel popisati radost nebes pri vstopu Matere božjega Izveličarja! Od angeljev spremljana stopi Marija skozi nebeška vrata. Vsi sv. očaki, preroki, aposteljni, sveti Jožef, sveti Joahim in Ana, Caharija in Elizabeta, vsi po Mariji spreobrnjeni grešniki, vsi jo pridejo pozdravit veselo pojoč: o Blažena si, o hči, po Gospodu, in češčen bodi Gospod, ki te je tako neizrečeno povzdignil, danes je tvoje ime poveličal, da tvoje hvale ne bo nikdar konec! Ti, slava Jeruzalema, ti veselje Izraelu, ti kinč našega ljudstva! Roka Gospodova te je povišala, zato boš češčena vekomaj! In častitljivo so jo spremili pred sedež trojedinega Boga, kjer ji nebeški oče zakliče: „Pridi moja hči!“ Bog Sin: „Pridi moja mati!“ Bog sv. Duh: „Pridi z Libana, nevesta moja, pridi z Libana, pridi! boš kronana!“ (Vis. p. 4. 8.) In vsi angelji Božji in vsi nebeški prebivalci se jej spoštljivo priklonijo govoreč: „Amen, Amen, Amen!“ Nato sprejme Marija med veličastnim petjem nebeških zborov krono iz 12 zvezd po rokah svojega Sina. Tako postane kraljica angeljev in svetnikov in vsega človeštva.

O, kdo bi Mariji ne častital k tacemu sprejemu v nebeških prostorih! In kdo bi srčno ne želel te slave enkrat postati deležen! Seveda ne moremo pričakovati, da bi se naše truplo po smrti precej spet združilo z dušo. A prišel bo dan, ko bodo oživela tudi naša trupla ter vstala iz groba. Toda, kakšno bo pač naše vstajenje? Ali bo naše telo lepo kakor svitla zvezda, ali bo morda grdo kakor grozna peklenaška pošast? Ali bomo vstali za nebesa ali za pekel? Oj kristijanjanje, kolikega pomena so vendar ta vprašanja! Odgovor pa je odvisen pri vsacem jedino le od tega, kako si bode vsakteri izvolil že v življenju. *Marija*, pravi sv. evangelij, *si je izvolila najboljši del*. Marija Martina sestra, si je izvolila najboljši del. Tudi Marija, mati Jezusova in prečista Devica, si je izvolila najboljši del. Prosimo Marijo danes, da izvolimo tudi mi *najboljši del*, namreč skrb za izveličanje. Prosimo jo zlasti danes, da nas obdrži zmiraj v svoji in božji ljubezni in da enkrat, če tudi ne umrjemo tako kot Marija, pa vsaj ne brez nje, božje in naše Matere! Amen.

Valentin Bernik.

Trinajsta nedelja po binkoštih.¹⁾

Duhovska služba je častitljiva in težavna.

Pojdite, in skažite se duhovnom!

Luk. 17, 14.

Današnji sv. evangelij pripoveduje o gobovih, ki so prišli Jezusu nasproti in ga prosili, rekoč: Jezus, učenik, usmili se nas!“ In ko jih je zagledal, je rekel: „Pojdite, in skažite se duhovnom!“ In prigodilo se je, ko so šli, so bili očiščeni. V postavi Mozesovi je bilo namreč zapovedano, da bolnik, ki je imel strahovitno gobovo bolezen, pa je bil od nje ozdravljen, ni smel poprej med ljudi, dokler ga ni duhoven natanjko preiskoval in spoznal, da je očiščen; zato je rekel Jezus ozdravljenim gobovim možem: „Pojdite, in skažite se duhovnom!“ — Znano vam je, predragi v Kristusu! da so bili judovski duhovniki srditi nasprotniki Jezusovi, ki so o vsaki priliki Jezusu nasprotovali, ga obrekovali in ljudstvo od njega odvracevali, in vendar je Jezus spoštoval njih službo, ker je vedel, da je tudi duhovstvo stare zaveze postavljeno od Boga, da so ljudje dolžni jih spoštovati zavoljo njih častitljive službe in ubogati njih naredbe.

Preljubi v Kristusu! tudi v novi zavezi imamo duhovstvo, postavljeno od Boga, izvoljeno od Jezusa Kristusa samega, duhovstvo, čegar služba je neskončno svetejša in častitljivša, kakor duhovska služba stare zaveze. Duhovniki stare zaveze niso mogli deliti posvečujoče milosti božje v sv. zakramentih, niso mogli grehov odpustčati; duhovniki nove zaveze pa imajo oblast namesto Boga odpustčati grehe in deliti posvečujočo milost božjo. Duhovniki stare zaveze so darovali Bogu le živalske daritve, predpodobe najsvetejše daritve; duhovniki nove zaveze pa darujejo najsvetejšo, neomadežano daritev, telo in kri Jezusa Kristusa, Jagnjeta božjega. Duhovniki stare zaveze so le od daleč kazali Odrešenika; duhovniki nove zaveze pa imajo tako rekoč oblast čez njega samega, z besedo svojih ust ga pokličejo z nebes na altar, v rokah ga nosijo in vernemu ljudstvu kažejo. Če so tedaj že Judje tako spoštovali svoje duhovstvo, ki je bilo le predpodoba duhovstva nove zaveze, in jim je Jezus sam to veleval, koliko bolj morajo katoliški kristijani častiti in spoštovati duhovstvo nove zaveze, ki je postavljeno namesto Jezusa samega. Zato je rekel Jezus apostelnom in učencem, ko jih je razposlal po svetu: *Pojdite po vsem svetu, učite vse narode . . . Kdor vas posluša, mene posluša, kdor*

¹⁾ Tudi o novi maši ali pri umeščenju.

vas zaničuje, mene zaničuje, kdor pa mene zaničuje, zaničuje njega, ki me je poslal. Kdor vas sprejme, mene sprejme; kdor pa mene sprejme, sprejme tistega, ki me je poslal. Zato, predragi! nikoli ne pozabite teh besed Jezusovih: „Kdor vas posluša . . . kdor vas zaničuje . . .“ Spoštujte duhovski stan, ker duhovska služba je častitljiva, pa tudi silno težavna, zato vam bom danes govoril o duhovski službi, da je namreč duhovska služba 1. častitljiva, 2. težavna.

I. 1. Duhovski stan je častitljiv, ker je Jezus sam mašnike izvolil, jih poslal med svet ter jim izročil ravno tisto oblast, katero je on sam prejel od nebeškega Očeta, ko je prišel na svet. Zato je rekel apostelnom in njih naslednikom: *Kakor je Oče mene poslal, tako jaz vas pošljem*. Duhovska služba je torej nadaljevanje Jezusovega delovanja na zemlji in sicer za Boga, za sveto cerkev in za ljudi. Kar a) Boga zadeva, so mašniki z njim v najbližnji zvezi, oni so poslanci božji, namestniki božji, njih namen je kraljestvo božje na zemlji razširjati in utrjevati, zato je Jezus rekel: *Kdor vas posluša . . .* Mašnik je torej res mož božji, kakor sv. apostol Pavel imenuje Timoteja: *Ti pa človek Božji*: On je mož Boga Očeta, da njemu pridobiva zmiraj novih otrok, jih uči njemu služiti in jih pripravlja za njegovo kraljestvo. On je mož Boga Sina, ker oznanjuje njegov evangelij, daruje njegovo sv. rešnje Telo, deli njegove zakramente, in naklanja ljudem sad njegovega odrešenja. On je mož sv. Duha, ker po njem sv. Duh duše razsvetluje, srca očiščuje in posvečuje. — b) Kar zadeva sv. cerkev, so mašniki v nji najimenitnejši udje, imajo v nji najvišjo službo. Sv. cerkev je tista častitljiva nevesta, katero je Jezus tako ljubil, da je zanjo svojo kri daroval, da bi jo posvetil; mašniki pa so varuhi te svete neveste, ki varujejo njeno lepoto, da je zmiraj vredna svojega nebeškega ženina. Sveta cerkev je tista mogočna vojska, postavljena v vrsto, ki se bojuje zoper pekel za nebesa; mašniki pa kot namestniki Sina božjega so vojvode te vojskine trume. Sv. cerkev je tista ladija, katera vesla po valovih skozi pečine v viharjih, mašniki pa jo vodijo pod poveljništvom nebeškega krmarja Jezusa Kristusa, se bojujejo zoper valove in peljejo ljudi, svoje brate, v srečno večnost. Sv. cerkev je tisto skrivnostno telo, katerega glava je Jezus Kristus; vsi kristijani so njegovi udje, mašniki pa so najimenitnejši udje, so oči, ki telesu luč dajejo, roke, ki ga hranijo, srce, ki ga oživlja, ker razširjajo ljubezen božjo, brez katere je vse mrtvo. — c) Kar ljudi zadeva,

je Bog izvolil mašnike, da mu pomagajo ljudi odreševati in zveličati, zato jih sv. Jeronim imenuje odrešenike sveta. Jezus Kristus je prišel enkrat z nebes na zemljo, da je zaslužil vsem ljudem odrešenje in zveličanje, zdaj pa le po mašnikih ljudem naklanja sad odrešenja, oni jih varujejo pekla, duše poveljujejo in za nebesa pridobivajo. Kakor brez Jezusa ni odrešenja in zveličanja, tako zdaj brez mašnikov ni odrešenja in zveličanja.

2. Duhovski stan je častitljiv, ker so mašniki poslanci Božji in oznanjujejo besedo božjo. Dokler svet stoji, o vsakem času je Bog govoril po svojih poslancih in ljudem razodeval svojo voljo, svoj nauk. Nekdaj je govoril po prerokih, potem je govoril po svojem edinorojenem Sinu, zdaj govori po mašnikih. Kakor nekdanji prerokom, tako oostro zapoveduje mašnikom oznanovati njegove besede, njegovo voljo: *Vpij, ne jenjaj, kakor trobenta povzdiguje svoj glas, in oznanuj mojemu ljudstvu njegove hudobije.* (Iz. 58, 11.) *Kamorkoli te bom poslal, pojdeš, in boš vse govoril, karkoli ti bom zapovedal.* (Jer. 1, 7.) Ravno tako je Jezus Kristus, Sin božji, zapovedal v tistem slovesnem trenutku pred svojim vnebohodom: *Dana mi je vsa oblast v nebesih in na zemlji, torej pojdite in učite vse narode . . . učite jih spolnovati vse, karkoli sem vam zapovedal.* Zato tudi sv. Pavel tako živo in resno opominja svoja učenca Tita in Timoteja in z njima vse duhovne pastirje: *Zarotim te pred Bogom in Jezusom Kristusom, kateri bo sodil žive in mrtve . . . oznanuj besedo, ne jenjaj, bodi priložno ali nepriložno, prepričuj, prosi, svari z vsem potrpljenjem in ukom.*

3. Častitljiva je služba mašnikova, ker mašnik daruje Bogu najsvetejšo daritev sv. maše. — a) O kako prečudna, veličastna je ena sama sv. maša. Kralj Salomon je Bogu daroval, ko je slovesno posvetil krasni tempelj, več tisoč goved in še več tisoč ovac. To je bila velikanska, veličastna daritev, pa ena sama sv. maša je neskončno veličastnejša, kakor vse daritve Salomonove, ker pri sv. maši se daruje Jezus Kristus, Sin božji sam v podobah kruha in vina. Mašnik dela namreč ravno to, kar je storil Jezus Kristus sam pri zadnji večerji in na križu, v njegovem imenu, ali prav za prav Jezus Kristus sam po ustih mašnikovih govori: *To je moje telo . . . to je moja kri.* O zares prečudna daritev, ki jo mašnik opravlja; kdo more dopovedati njeno visokost! — b) Kolika je pa tudi moč te daritve! S to daritvijo se Bogu Najvišjemu skazuje najvišja čast, za njo se Bogu najbolj vredno zahvaljujemo za vse milosti in dobrote, ta daritev nam sprosi vedno novih milost, in ta daritev nam sprosi

spravo z Bogom, usmiljenje in odpuščanje grehov. — Kaj mislite, zakaj pač Bog dandanašnji tako oestro ne ravna z ljudmi, zakaj jih njegova pravična roka tako hudo ne kaznuje, kakor nekdanj? Ali mar mislite, da je zdaj manj greha in manj grešnikov na svetu, kakor nekdanj? Tudi zdaj je grešnikov brez števila, ki meseno živé, predrzno Boga žalijo, da bi se moral kesati, da je svet vstvaril, kakor ob času Noetovem. Zakaj jih Bog ne konča z vesoljnim potopom? Tudi zdaj so mesta in vasi, kjer je najti tako malo pravičnih, kakor v Sodomi in Gomori; zakaj ne pade ogenj z neba in jih ne pokonča? Tudi zdaj so brezbožniki, puntarji, ki se vzdigujejo zoper Kristusa in njegovo cerkev, kakor nekdanj Kore, Daton in Abiron s svojo drhaljo; zakaj se zemlja ne odpre, da bi jih požrla? — Zato, ker imamo zdaj najsvetejšo daritev, katere niso imeli v stari zavezi, daritev, ki se obhaja na vseh krajih zemlje od solnčnega izhoda do zahoda, od severa do juga, na katero Bog gleda z največjim dopadenjem, daritev, ki prosi usmiljenja za največje hudobije. Sveta bi že davno konec bilo zavoljo hudobije, ko bi ne bilo daritve sv. maše. In to častitljivo, to mogočno daritev opravljajo mašniki! Brez mašnikov ni daritve.

4. Duhovska služba je častitljiva, ker mašniki delijo posvečujočo milost božjo v sv. zakramentih: sv. krst, brez katerega nobeden zveličan biti ne more; sv. rešnje Telo, najsvetejši zakrament, v katerem prejemamo telo in kri Jezusa Kristusa in njegove božje natore deležni postanemo; zakrament sv. pokore, ki je edina rešitev za grešnega človeka. Da bote to veliko milost bolje spoznali, mislite si to podobo: Grešni človek leži na smrtni postelji, vsak trenutek pričakuje smrti, ko bo telo njegovo postalo jed črvov, duša pa rop peklenskega brezna; on trepeče pred smrtjo, sodbo in večnostjo in hoče obupati. Kdo mu more pomagati v tej strašni stiski? Naj pristopijo k njemu zdaj vsi poglavarji, kralji in cesarji sveta, mu li morejo pomagati? Naj pridejo angelji in arhangelji, kerubini in serafini, prositi morejo zanj, ali bremena mu ne morejo od njegovega srca odvzeti, ne pogasiti peklenskega ognja, ki mu je pripravljen. Naj pridejo sv. očaki in preroki, device in mučeniki s preslavno kraljico nebeško Marijo; veliko, silno veliko premorejo s svojimi prošnjami, a grehov vezi mu ne morejo odkleniti. Pride pa mašnik k nesrečniku, zbuja ga k srčnemu kesanju, k zaupanju na božjo milost, in vzdigne svojo roko, rekoč: „Jaz te odvežem od tvojih grehov“; na te besede odpadejo grehov vezi, razžaljeni Bog je potolažen, peklenski duhovi bežé, vsa nebesa se veselijo rešene, očiščene duše. — To so častitljiva opravila mašnikova!

5. Povejte zdaj, ali ni res častitljiva mašnikova služba? Cerkveni učeniki, ki o nji govorijo, ničesar ne najdejo na zemlji, s čemur bi jo mogli primerjati. a) Kdo je mašniku enak? Ali posvetni kralj in vladar? Ta ima oblast čez telesa, mašniku so podložne duše; unega zakladi so le zlato in srebro, mašnikovi zakladi so milost in kri Jezusa Kristusa; prvega oblast sega le čez nekaj dežel, mašnik ima ključ, ki nebesa odpirajo, pekel pa zapirajo. Če je ta kralj ali vladar grešil in se hoče z Bogom spraviti, mora poklekniti k mašnikovim nogam, in on ga sodi z božjo oblastjo. — Kdo je torej več? — b) Kdo je mašniku enak? Ali angelj? Res je veliko podobnosti med angeljem in mašnikom; od obeh veljajo besede sv. pismā: *Vsi so služabni duhovi, v strežbo poslani zavoljo tistih, kateri bodo prejeli delež izveličanja.* (Heb. 1, 14.) Toda katekremu angelju je Bog rekel: „Vse, kar bote na zemlji razvezali . . .“? Kateri angelj more duše opravičevati in posvečevati? Pri altari pri najsvetejši daritvi angelji po besedah sv. Janeza na obraz padajo, mašnik pa stoji po konci, ker opravlja najsvetejše opravilo v Jezusovem imenu. — c) Ali kdo je mašniku enak? Morda Marija, presveta Devica in Mati božja? Kakor daleč sega nebo čez zemljo, tako visoko presega presveta Devica Marija v svetosti in visokosti vse stvari za Bogom; toda moč in oblast mašnikova je večja. Zato govori papež Inocencij III.: *Čeravno je bila Marija častitljiva, kakor vsi aposteljni, vendar Gospod ni njej, ampak apostelnom izročil ključ nebeškega kraljestva.* Samo šest besed Marijinih: „Zgodi se mi po tvoji besedi!“ je storilo, da je Jezus, večna Beseda, prišla iz nebes v njeno naročje; samo štiri besede: „To je moje Telo“, naredijo, da pride Jezus z nebes doli na altar. Glejte, tolika je moč in čast duhovske službe. Ali ne bomo hvaležni zaklicali: „Hvaljen bodi Bog, ki je dal tako oblast ljudem!“

II. Duhovska služba je težavna. Ljudje, ki sodijo le po videzu, navadno mislijo in govorijo: O, duhovnikom se dobro godi, nikoli jim nič ne manjka, jedó in pijó, ni jim treba težko delati in se potiti, ljudje jih še bolj spoštujejo in častijo, kot druge stanove. Tako ljudje sodijo po videzu, toda vsak se moti, ki misli, da je v duhovskem stanu samo prijetnost, pa nobene težave. Vsaki duhovnik dobro vé in čuti, kako težavna je duhovska služba. Tridenški cerkveni zbor pravi: *Duhovska služba je breme, ki je celo za rame angeljske težko.*

1. Duhovska služba je težavna sama na sebi. Najprej se mora duhovnik učiti in v šolo hoditi najmanj šestnajst let, da si pridobi potrebne učenosti, da more za duhovnika posvečen biti, in

potem, dokler živi in službo opravlja, se mora zmiraj še učiti. Zakaj mašnik mora *a)* pridigovati, mora oznanovati krščanski nauk v cerkvi in šoli, to nikakor ni lahko; za to se mora vedno pripravljati in učiti od nedelje do nedelje, mora na prižnici napenjati prsi in grlo. Pa vse to bi še bilo lahko, ko bi ne videl duhovnik, da ves njegov trud tako malo izda, da seme božje besede pada na kamenita tla, da gre božja beseda skozi eno uho noter, skozi drugo pa ven; zato je prav imel tisti kmet, ki je dejal nekemu duhovniku: „Nobenega blaga se toliko ne zgubi, kot pridig.“ — *b)* Duhovnik mora po Jezusovem povelju grehe odpuščati pa tudi zadrževati in zato je v vesti dolžan spovedovati, kadar pridejo spovedanci, in to je silno težavno, čeravno marsikdo drugače misli. Spovednik mora prav soditi, grehe odpuščati ali zadrževati, cele ure, mnogokrat cele dneve in noči v mrazu ali vročini sključen sedeti, poslušati zdaj trdovratne in neobčutljive, zdaj nevedne, lahkomisljene grešnike. O koliko je treba premagovanja in potrpežljivosti in modre ljubezni! Potem so si pa še hudobni ljudje izmislili grdo laž, da so duhovniki sami spoved znašli in vpeljali. Ko bi bilo to res, potem bi si bili duhovniki sami sebi največji sovražniki, ker bi si sami najtežje breme naložili. — *c)* Duhovnik mora bolnike obiskovati, jih previdovati in pripravljati za odhod v večnost in to je silno težavno. Zdaj je pot dolga in huda, zdaj mraz ali vročina, zdaj mora vstati po noči, zdaj je bolezen ostudna in nalezljiva, in duhovnik mora vselej pripravljen biti, ne sme gledati na svojo zločnost, na počitek, na zdravje, in mora dati tudi življenje, če je treba v svoji službi. Koliko duhovnikov si nakoplje v težavni službi dolgo bolezen, ali pa tudi smrt; skoraj bi lahko rekel, da polovica duhovnikov prezgodaj obnemore in umrje v težavni službi.

2. Težavna je duhovska služba zavaljo težke odgovornosti in oistre sodbe, ki čaka duhovnega pastirja, ker duhovnik, čeravno je njegova služba tako sveta in častitljiva, je vendar v največji nevarnosti pogubiti se. *a)* Nevarnost je zanj med zapeljivim svetom, duhovnik mora med ljudmi živeti, vidi vse slabe izglede, poskuša vse skušnjave in zapeljivosti sveta; — res čudež, če si srce čisto ohrani. *b)* Nevarnost je zanj od strani hudiča, ki ga napada in zapeljuje še bolj srdito in neutrudljivo, kakor navadne ljudi; zakaj navadnega človeka v greh zapeljati, to se satanu ne zdi kaj posebnega, toda duhovnika, posebno dobrega, gorečega duhovnika pahniti v greh, to je zanj največja zmaga. Ali ne veste, kaj je rekel Jezus apostolom: *Glejte! satan vas je hotel imeti, da bi vas presejal,*

kakor pšenico. — c) Nevarnost je za duhovnika pogubljen biti za voljo svete službe, katero opravlja. Ker opravlja najsvetejša opravila, sv. mašo, sv. zakramente, o kolika bi morala biti svetost njegova, moral bi biti zares angelj v mesu, zato je zanj vsaka majhna slabost velik madež. P. Avila je rekel onemu duhovniku, ki je umrl précej po prvi sveti maši: „O kako velik odgovor bode dajal zavoljo te edine sv. maše!“ — d) Duhovnik je v nevarnosti pogubljenja za voljo grehov drugih ljudi. Navadni kristijan bode dajal odgovor le za se, duhovnik pa za vse duše, ki so mu bile izročene. Ko bi imel duhovnik tudi vse čednosti na sebi, ko bi pa zanemarjal, grešnike svariti in učiti, bi bil sam z njimi pogubljen. Zakaj vsakemu duhovniku velja strašna beseda Gospodova do Ecebijela: *Kedar porečem hudobnemu: Hudobnež, umrl boš, umrl! pa mu tega ne poveš, da bi se hudobni vrnil s svojega pota, bo hudobni umrl v svoji krivici, njegovo kri pa bom tirjal iz tvojih rok.* Zavoljo tega je sv. Krizostom izgovoril strahovite besede, katere morajo vsakemu duhovniku vedno v ušesih doneti: *Ne rečem preveč, ampak kakor mislim in sem prepričan, govorim: jaz mislim, da jih bode med duhovniki malo izveličanih, ampak veliko več pogubljenih, ne toliko zavoljo lastnih grehov, kakor zavoljo tujih grehov, ki jih niso ozdravljali.*

3. Težavna je duhovska služba za voljo ne hvaležnosti ljudi. Ker so mašniki kot namestniki Kristusovi največji dobrotniki človeštva, bi mislili, da jim bodo ljudje tudi hvaležni, da jih bodo spoštovali kot svoje duhovne očete, da jih bodo tako rekoč na rokah nosili. Toda godi se vse drugače. Tako je Jezus povedal apostelnom in učencem, ko jih je poslal po svetu, naj vsem ljudem duhovne dobrote delijo, naj jih učijo, ozdravljajo njih bolne duše, in v nebesa vodijo, pa kakošno plačilo jim je zato obetal? morebiti hvaležnost ljudi, čast, složno življenje? Ne! ampak prerokoval je njim in vsem svojim služabnikom: *Hlapec ni večji od svojega gospoda. Če so mene preganjali, bodo tudi vas preganjali . . . Če vas svet sovraži, vedite, da je mene prej sovražil, kakor vas. Ko bi od sveta bili, bi svet svoje ljubil, ker pa niste od sveta, ampak sem vas jaz odbral od sveta, zato vas svet sovraži.* In tako se res godi. Duhovnik dela in se trudi za zveličanje ljudi in plačilo za to je nehvaležnost in zaničevanje. Brezverni ljudje duhovnike zaničujejo, zasmehujejo, trdovratni grešniki jih preklinjajo, še sicer dobri kristijani jih predrzno sodijo, opravljajo, obrekujejo, vsako najmanjšo napako vidijo, povišujejo in raznašajo. Če duhovnik k vsemu hudemu, ki se godi, ne molči, ampak svari in opominja; če svojo dolžnost spolnuje in mora zavoljo tega

marsikomu naravnost povedati, kar mu gre; če vsakemu ne more vselej vstreči, kakor želi; če se za svoje pravice poteguje: kaj mora slišati? Če ne v obraz, pa za hrbtom: zaničevanje in zmerjanje! Hvala Bogu! naše ljudstvo je do zdaj še sploh spoštovalo svoje duhovne pastirje, ali žali Bog, zelo se bojim, da mu bodo brezverni omikanci in slabi časniki spodkopali spoštovanje do duhovskega stanu. Tudi pri nas Slovencih izhajajo listi, posebno v Ljubljani dva časnika, ki dan za dnevom že nekaj let kar je mogoče hudega in zaničljivega pišejo ne samo zoper duhovnike sploh, ampak tudi zoper naše škofe, zoper sv. Očeta papeža; tako ljudstvu spodkopujejo spoštovanje in zaupanje, udanost in ljubezen do duhovnih pastirjev. Zato se zmiraj pogosteje slišijo besede, ki se navadno še z grdimi priimki osoljevajo, posebno o volitvah: „Duhovna ne volite! Kaj se duhovnik v to meša?“ In to govorijo ravno tisti, ki bi radi duhovnike povsod iz javnega življenja odrinili, da bi potem lažje svoje slabe, sebične, samopridne namene dosegli. — Predragi! prosim vas, nikar ne poslušajte takih zapeljivcev, krivih prerokov, ker ljudstvo, ki ne spoštuje svojih duhovnikov, ni vredno, da jih ima. Bog lahko tako nehvaležno ljudstvo kaznuje s tem, da mu duhovnikov ne dá, ali pa, da mu dá slabe, nevredne duhovnike, kar je še večja nesreča in kazen.

4. Morebiti bode kdo rekel: Duhovniki sami tako ne živijo, kakor učé, kdo jih bo spoštoval? Kaj hočem na to reči? Najprej vam rečem: a) Nikoli ne pozabite, da tudi duhovnik je človek: V zakramentu mašnikovega posvečenja prejme najvišjo čast in oblast na zemlji, oblast, ki je še angelji nimajo; pa vendar ostane še zmiraj človek; tudi po posvečenju, po pokladanju škofovih rok, po maziljenju s sv. krizmo ohrani slabo človeško natoro, ohrani telo z njegovimi počutki, oči, ki se tako rade pohujšajo, jezik, ki se tako težko brzda, roke, ki se tako rade stegujejo po prepovedanem, ohrani spačeno meso z njegovim hudim poželenjem; tudi on ima človeške potrebe. Zato ima tudi duhovnik svoje slabosti in napake, hudo nagnenje in lahko pade. Saj je imel tudi Jezus, ki je vse vedel, med svojimi apostelnimi grešniki, Judeža lakomnika in grdega izdajalca, nezvestega Petra, pa vendar ga je postavil za poglavarja svoje cerkve. b) Potem pa tudi vedite, da verniki niso nič na zgubi, četudi bi bil duhovnik, ki jim besedo božjo oznanjuje, sv. mašo daruje, zakramente deli, res nevreden grešnik; on vse to veljavno deli in opravlja, če tudi je grešnik. Duhovnik je le orodje v rokah Boga, ki je tako mogočen, da tudi s slabim orodjem lahko svoje milosti deli. Kakor je voda, naj je v lončeni ali zlati posodi, povsodi ravno tista, tako je milost

božja, katero prejemamo po mašnikih, zmiraj ena, naj jo deli dober ali slab duhovnik. Tudi judovski duhovniki so bili grešniki, pa kaj je Jezus rekel Judom? „Vse, karkoli vam rekó, spolnujte in storite, po njihovih delih pa nikar ne delajte!“

Zatorej vas še k sklepu opominjam: Če vidite ali slišite slabosti duhovnikov, nikar jih ne raznašajte; pokrivajte jih s plaščem krščanske ljubezni in spoštovanja, katero ste jim dolžni; in nikar ne sodite pre-naglo po videzu, ker človek, ki vidi le zunanje, se lahko moti. Posebno pa molite za svoje duhovne pastirje, dokler so pri vas, pa tudi potem še bolj, ko umrjejo, ker mislim po pravici, da nobeden ni od ljudi tako hitro pozabljen, da za nobenega ljudje tako malo ne molijo, kot za duhovnike. Spoštujte vedno duhovnike, dobre in slabe, zavoljo njih častitljive službe, ker oni bodo odgovor dajali pred Bogom ne samo za-se, ampak tudi za vas. Amen. Ludovik Škufca.

Štirinajsta nedelja po binkoštih.

I. Ustava kraljestva božjega na zemlji.

Iščite najpoprej božjega kraljestva.

Mat. 6, 33.

Zveličar nas danes opominja, naj pred vsem iščemo božjega kraljestva in njegove pravice, ker nam bo potem vse drugo potrebno privrženo. Tukaj ima pred vsem v mislih kraljestvo božje v nebesih, kjer izvoljeni uživajo popolno srečo in čisti mir. Po razlagi sv. Avguština ter sv. Krizostoma pa pomeni tudi kraljestvo božje na zemlji, katero je dobrotljivi Zveličar ustanovil ter odločil v napravo milosti za odrešenjaželjno človeštvo. O zemeljskem kraljestvu božjem, t. j. o sv. katoliški cerkvi se večkrat bere v evangeliju in Kristus o njem prav rad govori, kar je tudi za nas povod, da se o njem kaj pomenujemo, ker smo njegovi udje ali državljani. — Vsaka država ima svojo **u s t a v o**, bolj ali manj razvito, in marsikateri narod se z njo ponaša ter opira nanjo, kot zavetnico svojih pravic. Tudi kraljestvo božje na zemlji ni brez ustave, in načrt te ustave je Zveličar sam napravil. Ne bo torej odveč, ako vam, ker dandanes večkrat beremo o ustavah raznih dežel ter o mnogoterih postavah, govorim o **u s t a v i k r a l j e s t v a b o ž j e g a n a z e m l j i**.

Prepričali se boste, da je ona najpopolnejša ter da je najboljša, v tem kraljestvu živeti in umreti.

Da je kaka država ali kraljestvo prav uravnano, mora imeti državnega vladarja ali poglavarja, državni zakon, državno vojaštvo, državni zaklad, državni davek in državno sodišče. Teh šest reči se najde tudi v kraljestvu božjem na zemlji, v sveti katoliški cerkvi, česar se bote prepričali, ako ste pazljivi.

1. Državni vladar.

Knez kraljestva božjega na zemlji je

a) njegov ustanovnik Jezus Kristus. On je neomejeni vladar. Brezmejna oblast leži edino le v njegovih rokah; on ne potrebuje tuje pomoči pri vladanju, ni mu treba ni državnih poslancev, ni ministrov za razne zadeve. Kajti on je *Kralj vseh kraljev* (I. Tim. 6, 15.), kateremu je *dana vsa oblast v nebesih in na zemlji* (Mat. 18, 28) in *velikost in gospostvo čez vse*. (I. Kron. 29, 12.) Zato on sam po svoji večni modrosti vse vlada od največjega do najmanjšega. — Akoravno pa je neomejen kralj, vendar vlada prav milostljivo. Ko je še na zemlji živel, *hodil je okrog ter dobrote delil* (Ap. dj. 10, 38.); zdaj sedeč na nebeškem prestolu ob desnici Očetovi skazuje ravno tista in še večja dela dobrotljivosti in usmiljenosti milijonom in milijonom. Žezlo milobe drži in vedno ima odprto roko, da bi podložnike svojega kraljestva blagoslovil in osrečil. *Kakor se oče usmili otrok*, stoji pisano (ps. 102, 13.), *tako se usmili Gospod vseh, kateri ga kličejo. Od njegove polnosti smo mi vsi prejeli tudi milost za milostjo* (Jan. 1, 16.), njemu se imamo za vse zahvaliti, kar smo in kar imamo. Še celó takrat, ako nanj pozabimo in ga bitko žalimo, spregleda in se usmili. Ne pošlje koj bliska in meča, ne maščevalnega angelja, temveč prizanaša in potrpi, in je vsak dan, celó vsak trenutek pripravljen odpustiti in pozabiti. — Gospodar kraljestva božjega na zemlji je

b) njegov vidni poglavar, rimski papež. Ta je poklican za namestnika nebeškega kralja ter ima voditi vladu v njegovem imenu in njegovem duhu. Papež vlada v njegovem imenu; kajti Kristus sam mu je izročil to skrb čez vso čredo, ko je apostolu Petru govoril: *Pasi moja jagnjeta, pasi moje ovce!* (Jan. 21, 16.) Ves stari vek krščanski je v papežu spoznal in častil naslednika sv. Petra, torej tudi namestnika Kristusovega in najvišjega pastirja in vladarja sv. cerkve na zemlji. V rimski cerkvi, uči sv. Avgustin (epist. 43.), *je bilo vselej kneževstvo in vlada apostolske cerkve*. To dvoje pa slovi v poglavarju, v papežu, ki se po pravici imenuje namestnik Kristusov. Papež pa tudi vlada v njegovem duhu. To je duh dobrotljivosti in usmiljenja, duh potrpljenja in blagoslovljenja. Kristusovemu namestniku niso na razpolaganje ni vojaki, ni topi, ni

meči, ni ječe, ni verige, nego le poduki in prošnje, solze in molitve, le roke z milostmi napolnjene, katere tudi obilno razlivajo na vernike in človeštvo sploh. Po zgledu svojega nebeškega kralja vodi cerkveno vlado kot oče in pastir; vse objema z ljubeznijo in milobo, vsem deli blagoslov in dobrote.

2. Državni zakon (postava).

Vsako kraljestvo ima temeljne postave; tudi cerkev jih ima. Državni zakon je

a) deset božjih zapovedi. Na gori sinajski je Vsemo-gočni med gromom in bliskom Izraelcem oznanil deset zapovedi in jih z lastnim prstom zapisal na dve kameniti plošči. Jezus Kristus pa je sam te zapovedi povzdignil za postave svojega kraljestva, svete katoliške cerkve. Farizejem in pismoukom je rekel: *Ne mislite, da sem prišel postaviti razvezovat, temveč dopolniti.* (Mat. 5, 17.) In mladeniču, ki ga je vprašal za pomoček zveličanja, je rekel: *Ako hočeš v življenje iti, spoľnuj zapovedi.* (Mat. 19, 18.) Zraven pa je Kristus tudi povdarjal, da se morajo postave popolnejše in sveteljše spolnovati, kakor se je pred njim godilo. Tako je pojasnil, da ni dovolj le po črki spolnovati postavu, temveč tudi in posebno po duhu. *Slišali ste, je rekel, da je bilo starim rečeno: ne ubijaj! Jaz pa vam povem, da vsak, kdor se jezi nad svojim bratom, bo kriv sodbe.* (Mat. 5, 21.) In zopet uči, da ne samo prešeštvo, nego tudi prostovoljna misel nečista je že greh. *Slišali ste, da je bilo starim rečeno: Ne prešeštvuj. Jaz pa vam povem, da vsak, kdor drugo ženo pogleda, da bi jo poželcel, je že prešeštvoval s njo v svojem srcu.* (Mat. 5, 27.) — Državna postava pa je tudi

b) pet cerkvenih zapovedi. Znano nam je, da je Kristus v osebi papeževi postavil poglavarja sveti cerkvi. Temu je dal ključe nebeškega kraljestva in sploh vso oblast, katero je bil sam prejel od Očeta, ter je pristavil, da je vsak, ki ga ne posluša, *kakor nevernik in očitien grešnik.* (Mat. 18, 17.). Iz tega je tudi razvidno, da ima papež kot vrhovni pastir sv. cerkve, oblast postave dajati, in udje sv. cerkve pa dolžnost te postave spolnovati. Zapovedi pa, ki jih je duhovska gosposka v teku časa dala, je zdaj pet v veljavi. Deset božjih in pet cerkvenih zapovedi je torej državna postava, katero je Kristus potrdil in po kateri bomo enkrat tudi sojeni.

3. Državno vojaštvo.

K državni armadi spadajo vsi, kateri so cerkvi božji pridruženi, naj so že knezi ali težaki, možje ali žene, starčki ali otroci. Vsi se štejejo k vojaštvu in sicer

a) p o v e r i. Sv. vera nam naklada resnoben boj skozi celo življenje. *Prišel sem, zatrjuje Gospod sam, meč prineset na svet.* (Mat. 10, 34.) Ta meč Kristus podaje vsem, ki vanj verujejo, za boj zoper trojnega sovražnika: meso, svet, pekel. Ta boj nam kot sveto dolžnost naklada, kakor nam sv. pismo potrjuje: *Mrtvite svoje zemeljske ude . . nečistost, nesramnost, hudo poželenje in lakomnost, katera je malikovanje.* (Kol. 3, 5.) *Ne ravnejte se po tem svetu* (Rimlj. 12, 2.) *Hudič, vaš zopernik . . . Temu se ustavljajte, trdni v veri.* (I. Pet. 5, 8. 9.) Ker nas ti sovražniki od zibeli do groba preganjajo, zato se moramo kristijani zoper nje oborožiti. Sv. Pavel (Ef. 6, 13—18.) nas opominja: *Primate za božje orožje, da se morete braniti ob hudem dnevu in v vseh rečeh popolni ostati. Stojte opasani okoli svojih ledij z resnico in oblečeni z oklepom pravice in obuti na nogah za oznanje evangelija miru; pred vsem pa vzemite v roko ščit vere, s katerim morete vse ognjene pšice hudobnega (duha) ugasiti; in vzemite čelado zveličanja, in meč Duha, kar je božja beseda.* — Vernik pa je postal vojak tudi

b) p o p r i s e g i. Vsi smo v sv. krstu prisegli na bandero Kristusovo; nebesa so to prisego slišala in zemlja, in angelj varuh jo je z neizbrisljivimi črkami zapisal v bukve življenja. Ta prisega nas pa veže k neprestanemu bojevanju. Ker smo Kristusu zvestobo prisegli, zato se moramo vsemu zoperstavljati, kar to zvestobo spodkopuje. Odpovedali smo se hudiču in svetu, in ker nas ta dva napadata, moramo se vedno zoper nju bojevati. Boja torej dovelj. K državni armadi sv. cerkve spadajo vsi njeni udje na zemlji; zato se ona tukaj imenuje tudi vojsk o v a l n a cerkev.

4. D r ž a v n i z a k l a d.

Marsikatero kraljestvo ima velike državne zaklade. Tako tudi sv. cerkev. Njen državni zaklad pa so zasluženja Zveličarjeva.

a) To je pa zaklad, čegar cena vse preseže. Sv. vera nas uči, da je Kristus božjo in človeško natoro čudovito v eni svoji osebi zedinil. Iz tega pa sledi, da je vse, kar je Gospod storil na zemlji, zbog neskončne vzvišenosti njegove osebe bilo tudi neskončne cene. Neskončne cene vsak korak, katerega je storil, vsaka molitev, katero je opravil, vsaka beseda, katero jo izustil, vsak znoj, katerega je ptil, vsaka solza, katero je pretočil. Neskončne cene pa je bila posebno na križu prelita kri. Zato pravi apostelj Pavel (I. Kor. 6, 20.), da smo za veliko ceno odkupljeni, in sv. Peter (I. 1, 18.), da je odkupnina naših duš neskončno več vredna, kakor pa minljivo zlato ali srebro. Lahko torej sklepate, da je Kristus s svojim trudapolnim živ-

ljenjem in krvavo smrtjo pridobil velik zaklad zaslug. Ta zaklad zaslug, ki je po nauku svetih očetov neskončen in neizcerpljiv, je Gospod svojemu Očetu ponudil za odrešenje sveta; pa ga je storil tudi v zaklad svojega kraljestva in ravno sv. cerkvi izročil, da ga naj varuje ter vernikom iz njega milosti deli.

b) Od tega državnega zaklada lahko vsak prejeme. Sv. vera nas uči, da nam zasluge Jezusove na dvojni način pritekajo — po sv. maši in sv. zakramentih. Neštevilne so milosti, ki iz teh človeštvu dohajajo, in vsak lahko pride ter se obogati v velikem zakladu, katerega je Kristus zapustil svoji cerkvi. Saj so vrata hiše božje vedno odprta. Ali ne kličejo zvonovi vsak dan, celó uro za uro k sv. daritvi? Ali ni, da le dva zakramenta imenujem, spovednica vedno odprta in miza Gospodova pregrnjena? Ali se s prižnice prijazno ne vabijo vsi, da bi milosti se posluževali?

O kako nespameten in slepoten je tisti kristijan, ki se državnega zaklada noče posluževati in se osrečiti!

5. Državni davek.

Dandanašnji je vsaka dežela že veliko davkov vpeljala. Državni davek sv. cerkve je dvojen.

a) Sv. cerkev zahteva za davek naša srca. Svoja srca moramo Bogu darovati, t. j. resnično ga moramo ljubiti; saj je on njih Gospod, ker je čez nje razlil trojni blagoslov — vstvarjenja, odrešenja in posvečenja. Kristus je pa tudi ostro zapovedal, da mu jih moramo posvetiti vse dni svojega življenja. Vsi poznate prvo in največjo zapoved: *Ljubi Gospoda svojega Boga iz vsega svojega srca.* (Mat. 22, 36.) Gospodu moramo svoja srca darovati: že zjutraj. Prva misel ob vzbujenju in vstajenju naj bo na Boga obrnena; tvoj duh naj se povzdigne proti nebesom. V molitvi Bogu daruj vsa dela in trpljenja, ki te čakajo čez dan. — Daruj Bogu srce med dnevom. Nobeni grešni ljubezni ne smeš srca odpreti; zapoditi moraš od sebe *poželenje mesa, poželenje oči, napuh življenja* (I. Jan. 2, 16.); večkrat pošlji med težo in vročino dneva (Mat. 20, 12.) kratek srčen zdihljaj proti nebesom ter se popolnoma Bogu izroči! — Daruj mu srce zvečer. Ko so dela dokončana in se bliža nočni mir, poklekni pred Gospodom ter ga prosi, naj ti spregleda vse pomanjkljivosti in napake, ki se tako radi pridružijo tvojemu delovanju. Izroči mu čez noč v varstvo dušo in telo.

b) Kot davek se tirja naše blago. Saj je njegova lastnina, ker ga je on nam podelil, ker je on naše delo blagoslovil. Mi smo le oskrbniki, on je pravi posestnik. Zato tirja naše premoženje ter

hoče, da ga obračamo v njegovo čast. To se zgodi, če se ga pametno poslužujemo; za domače potrebe obračamo, pa za prihodnost kaj prihranimo; če skrbimo z njim za lepoto hiše božje in sploh cerkvenih naprav. Nasproti pa se varujemo vse lakomnosti, krivičnosti, skoposti in zapravljalivosti. Pa Bog hoče, da mi posvetno premoženje potrebnim delimo. Prijazno govori božji prerok (Iz. 58, 7.): *Lomi lačnemu svoj kruh, uboze ga sprejemaj v svojo hišo, in če nazega vidiš, ga obleci. Dobro storiti ne pozabite*, pravi sv. apostol (Hebr. 13, 16.). Davek miloščine tirja Gospod od tistih, ki so blagoslovljeni z zemeljskim blagom, in tako resno, da bo trdosrčne izločil od izveličanja.

6. Državno sodišče.

Ako iščejo državljani pravice in milosti, se zatekajo celó do najvišje sodnije. Tudi verniki imajo državno sodišče v spovednici, in

a) odmenjeno je v njih blagor. Kristus je prišel na svet iskat in zveličat, kar je bilo zgubljenega (Luk. 19, 10.), zabredlo čredo zopet pripeljat v Očetov hlev. Z njegovim vnebohodom pa ni nehala njegova pastirska ljubezen, temveč traja skozi vse čase. V ta namen je v spovedi postavil sodnijo v blagor zadolženih. Saj mašnik ne gre v spovednico prekletstva izrekat, temveč blagoslov oznanovat, ne pogubljat, temveč pomilostit. *Ako se spovemo svojih grehov*, piše sv. Janez (I. 1, 9.), *je Bog pravičen in zvest, da nam jih odpusti in nas očisti vse hudobije.*

b) Ta sodnija je previdena z najvišjo oblastjo. Ali ni to največja moč, če reče Kristus: *Resnično vam povem, kar koli bote razvezali na zemlji, bo tudi v nebesih razvezano?* (Mat. 18, 18.) Ali ni najvišja oblast, če reče: *Katerim boste grehe odpustili, so jim odpuščeni?* (Jan. 20, 23.). Ali ni Kristus s temi besedami vse svoje oblasti položil v roke mašnikov, da naj vse krivde in zadolženja odpuščajo in vse rane zdravijo, naj si bodo še tako težke in globoke? *Noben dolg ni tako velik, da bi v spovedi ne zadobil odpuščanja*, piše sv. Izidor. To je pa tudi nauk in vera sv. cerkve skozi vse veke do današnjega dne. Vsled te neprecenljive oblasti zamore sleherni angeljsko oblačilo prejeti ter iz otroka jeze otrok božji postati. Ako kristijan nikjer pravice ne zadobiš in ti jo ljudje z nogami teptajo, pri tej sodnji sv. cerkve se tvoja zadeva pravično in v tvoj blagor razsodi.

Med vsemi državami je torej kraljestvo božje na zemlji najboljše uravnano. Sv. cerkev ima najmodrejšega vladarja, kratek in jasen zakon, najbolj številno vojaštvo, najbolj dragocen zaklad, najmanjši,

pa tudi najložji davek, in pravično, pa tudi milostipolno sodišče. Pač srečni smo katoliški kristijani, da živimo v tem kraljestvu božjem, kjer je tako lepo za vse preskrbljeno. Le poslužujmo se vseh pomočkov zveličanja, bodimo zvesti državljani katoliške cerkve, potem bomo posedli tudi božje kraljestvo v nebesih. Amen. Anton Žlogar.

2. Lilija Marijinega srca.

Poglejte lilije polja, kako rastejo!
Mat. 6, 28.

A. 1. Jutri slavi sv. katoliška cerkev god sv. Avgušтина, škofa in učenika, ki je bil res čudežna prikazen. Čeden, nadarjen mladenič se zaplete v krivovero, ter od Boga odpade. Mati, sv. Monika, neprenehoma moli za sina, svari, opominja. Zato natihoma zbeži sem preko morja, iz Afrike v Evropo, da bi ne gledal materinih solz, in ne slišal njenih opominov. — Skrbna mati za njim poprašuje; ko zanj izvé, gré za njim v Milan, ter mu ne dá miru, dokler se sin poleg matere ne vrne spokorjen proti domu. Med potjo mu mati umrje, Avguštin postane duhovnik, škof, svetnik. Sv. Avguštin se naslikuje držeč rudeče srce v roki, ki je le za Boga gorelo in bilo za zveličanje bližnjega. Kolikokrat je ta svetnik vzdihoval: „O moj Bog, večna lepota, kako pozno sem te začel ljubiti!“ Naj bi tudi mi bili goreči krščanske ljubezni do Boga in bližnjega, zato nam sveti Avguštin kaže svoje rudeče srce.

2. Danes pa nam celó ljuba Mati božja kaže svoje lilijinobelo srce, ko nam sv. cerkev velevala god prečistega srca Marije Device praznovati. To srce je skrinja zaveze; je peč goreče ljubezni božje; je prelepi vrt zveličanskih čednosti; je široko polje, po katerem mi ubogi romarji potujemo med dišečimi rožicami v nebeško višavo večne slave in časti, ako si nabereimo svatovski šopek nebeških cvetlic. Taki dišeči vrt, cvetoča dolina in široka planjava je srce Marijino. Zato nam Mati božja sama govori: *Kakor cedra na Libanu sem vzvišana, in kakor cipresa na gori Sijonu. Kakor palma v Kadu sem vzvišana, in kakor nasad rože v Jerihi; kakor lepa oljka na polju, in kakor javor ob vodi pri potih sem vzvišana. Kakor cimet in dišeči balzam sem dišala, kakor izbrana mira sem dajala sladkost dišave.* (Sir. 24, 17—20.) Marija Devica je v nebesa vzeta; svoje sv. srce nam je na svetu zapustila, naj bi si iz njega nabirali zveličanskih cvetlic. Saj nas ljubi Jezus danes pelje na to polje Marijinega

srca, in nam kaže ter priporočuje najlepšo rožico, ki ima pri Bogu pri Mariji in pri ljudeh največjo veljavo in vrednost: sv. čistost, ko pravi: *Poglejte lilije polja, kako rastejo.*

3. Poklical sem vas danes vse Marijine otroke; posebno vas, ki ste že vpisani v bratovščino Sreca Marije Device; ki se vsaki dan sprehajate in radujete na tem širokem polju, ter si nabirate zveličanskih rožic za nebesa. V sreču Marije Device rastejo vse mogoče cvetlice; posebno pa je ena najlepša, in ta je lilija sv. nedolžnosti, o kateri bi vam rad danes kratko besedico spregovoril, da bote Marijino srce radi častili, se v to bratovščino dali zapisati, in da bomo kolikor mogoče nedolžnost Marijino posnemali. Ko vam pa to dišečo rožico nedolžnosti priporočam, pomislimo in pogledimo Lilijo nedolžnosti: 1. v Marijinem sreču; 2. v našem sreču.

O sladko srce Marije Device, bodi ponižno pozdravljeno! Zbrano me poslušajte.

B. 1. Jezus je imel za vsakega človeka primeren nauk, kakor tudi za posamezne čase. Radi se pritožujemo zaradi slabih časov, zato nas mili Jezus danes tako lepo uči, da moramo Bogu zvesto služiti po izgledu deklice Gospodove, potlej bo ljubi nebeški Oče tudi za nas lepo skrbel, da nam ne bo ničesar manjkalo.

Marija pa je bila Bogu zato tako dopadljiva, ker je bila vsa čista in nedolžna, ali ker je v njenem sreču rastla lilija nedolžnosti, ki je:

a) najlepša. Gotovo ste že občudovali cvetoča drevesa; — še lepša je lilija nedolžnosti v deviškem sreču. To čednost so sicer imeli tudi mnogi svetniki, kakor: sv. Alojzij, sv. Neža, sv. Lucija, — pa nedolžnost v Marijinem sreču je bila še veliko lepša, tako, da jo božji Duh sam hvali, govoreč: *Vsa si lepa, prijateljica moja! in mameža ni v tebi.* (Vis. p. 4, 7.) Zato veselo vpraša pobožni Peter Kanizij: „Kaj je čistejše, kaj je nedolžnejše ko Marija? Ona, prvenka devic, je Bogu devištvu zaobljubila, in je pazljivo skrbela zaklad devištvu neoskrunjen ohraniti. Po pravici torej piše sv. Bonaventura: *Pomisli, da je Marija v svojem devištvu čez vse čista bila.*

Nedolžnost v Marijinem sreču je pa tudi:

b) Najbolj dišeča. Poznamo cvetlice, ki kažejo čudežno lepoto, dišave pa nimajo nikakoršne. Lilija nedolžnosti v Marijinem sreču najlepše diši; to spričuje sv. Duh sam, ko o Mariji govori: *Kakor cimet in dišeči balzam sem dišala, kakor izbrana mira sem*

dajala sladkost dišave. Kakor trs sem sladek in dišeti sad rodila, in moje cvetje je častitljiv in pošten sad . . . Moj duh je slajši, ko med, in moj delež čez med in satovje. (Ibid. v. 23. 27.)

Ako prineseš cvetočo lilijo v hišo, ves prostor je poln najprijetnejše dišave. Lilija Marijinega srca je zadišala po celih nebesih; Marijina nedolžnost dije po vsem svetu najmočnejše; posebno od leta 1854, ko so nam sv. Oče, Pij IX. razglasili versko resnico, da je Marija spočeta brez madeža izvirnega greha.

Lilija nedolžnosti na polju Marijinega srca pa ima tudi:

c) največjo veljavo ali vrednost. Imenitnost roda kraljevega, krasota telesa in nežna mladost, milota obnašanja bi Mariji ne bila nič hasnila, ako bi pa v srcu ne bila imela in ohranila lilije nedolžnosti. Angelj Božji bi Marije ne bil prišel tako milo pozdravljat, če bi bila grešno živela. Sv. Duh bi si je ne bil za nevesto izbral, ako bi ne bila čistega srca. Sin božji, Jezus Kristus, bi si je ne bil za mater izvolil, ako bi ne bila nedolžna. Sam Bog Oče bi je ne bil postavil za Kraljico nebes, ako bi ne bila ohranila lilije nedolžnosti in deviškega venčka. Le sv. čistost je Mariji pridobila največjo veljavo; — in sicer tako in zato, ker jo je vedno obvarovala nepokvarjeno.

Mi kristijani molimo: *Jezus je spočet od sv. Duha, rojen iz Marije Device*, in s tem spričujemo ter spoznavamo, da je Marija še ostala devica, ko je že bila rodila Sina božjega, da ji tedaj lilija nedolžnosti nikoli ni zvenela. Sveti cerkveni očaki jo torej preslavlja jo ko devico pred porodom in po porodu. *Božja moč je storila*, pravi sv. Leon, papež, *da je Devica spočela, Devica porodila in Devica ostala*. Zato sv. Brnard navdušeno pridiga: *Ni bilo take, in ne bo enake, ko je Marija, ki je materinstvo združila z devištvom*. Lilija nedolžnosti je na polju Marijinega srca vedno rastla, cvetela, dišala. Da bi to čudežno lilijo gledali in občudovali, posnemali, to je želja Jezusa Kristusa, ki na njo kaže ter pravi: *Poglejte lilije polja, kako rastejo v srcu Marije; pa bi rasti morale tudi*:

2. v našem srcu. — Jezus z našo njivo, ali s poljem našega srca nič prav ni zadovoljen, ter se bridko pritožuje, da vsejano zrnje božje besede dobro ne kali, in le malo sadú rodi. Saj vam je prilika o sejaveu dobro znana. (Luk. 8, 4—15.)

Naše srce je: α) zanemarjeno. Božji Duh ga tako-le opiše: *Šel sem čez njivo lenega človeka in skoz vinograd neumnega moža; in glej, vse je bilo polno kopriv, in trnje je pokrivalo njegovo površino; in kamnata ograja je bila podrtá*. (Preg. 24, 30—31.) Na

polju našega srca raste vsakovrstno dračje, ali pregreha in slabost človeška: tam se šopiri graholka razmišljenosti, kokol gizdosti, modriš divjosti, stoklasa lakomnosti; ondi raste ljulika pijanosti, kostreba nestanovitnosti; tu divjajo koprive srditosti, praprot sladnosti, trnje sovraštva. Samo cvetlice nobene ni; in ljubi Jezus ne more na naše srce pokazati, govoreč: *Poglejte lilije polja, kako rastejo.*

Lilija sv. čistosti je vedno redkeje najti med ljudmi; deklice in mladeniči za njo več ne marajo; odrasli jo morijo, in odrasle se je sramujejo! Saj se je spakovala neka deklica svojim tovaršicam, ki so opletene nosile podobe Lurdske Marije Device. In predno se je mesec devetkrat omladil, razodelo se je njeno zanemarjeno srce, v katerem so divjale vse pregrešne nemarnosti; o milodišeči liliji sv. nedolžnosti ni bilo duha ne sluha, dasi je lilija sv. čistosti vsem:

β) najpotrebnejša za veselo življenje. Neka zapeljana deklica je hodila na stopnice sedet in je bridko jokala; podnevi pa je bila grozno žalostna in pobita, da so jo ljudje omilovali, ko je poprej bila vesela in brihtna deklica. Saj tudi že kralj David je solze prelival noč in dan, kakor on sam to ganljivo popisuje. In zakaj? Lilijo nedolžnosti je bil zlomil, sv. čistost je zapravlil, ki nam edina pripravlja veselo življenje; pa je potrebna tudi za srečno smrt. — Ali ste že videli umirati razuzdanega grešnika in pa nedolžno deklico? Katerega smrt se vam je lepša in srečnejša zdela? Nekega nesramnega mladeniča so na grešni stezi zgrabili in ponočnjaki so ga pretepavali — ubili. Cela fara je strmela. Ko smo pa pokopali sosedovo deklico, ki je bila pobožna in nedolžna, ko smo jo gledali mnogokrat pri mizi Gospodovi, pred Marijo Devico klečati, ki nas je s sv. petjem razveseljevala — pri tem pogrebu pa je bilo vse ginjeno do solz, in vsi so jo hvalili zarad njene lepe in srečne smrti. To pa je storila lilija nedolžnosti na polju njenega srca, ki nam je tretjič tudi potrebna za blaženo večnost.

Vsi bomo morali stopiti pred božjega sodnika; tako nas spominja sv. apostol Pavel, govoreč: *Saj bomo vsi stali pred sodnico Kristusa.* (Rim. 14, 10.) Ali pa veste, zakaj se je zgubljeni sin tako grozno bal stopiti pred svojega Očeta? Bote rekli: ker ga je bil razžalil. Da! Drugi mi rečete: zato se je bal, ker je očetovo dedovino zapravlil. Res! Jaz vam pa rečem: Zato je tako trepetal, ker je nedolžnost zapravlil. Saj Jezus sam uči, da ta zgubljeni sin ni imel prve obleke (Luk. 15, 22.) nedolžnosti, katero so mu bile razuzdanke raztrgale. (v. 30.) Kdor torej na sodbo ne prinese s seboj lilije svete nedolžnosti — bo trepetal, se bal, ker take razuzdane ljudi, ki lilijo

nedolžnosti pri sebi in na drugih morijo, bodo zadele grozne besede sv. apostola Pavla, ki pravi: *Ne motite se! Ne razuzdanci, ne prešestniki, ne mehkužneži, ne priležniki — ne bodo posedli božjega kraljestva.* (I. Kor. 6, 9—10.) Kdor tedaj hoče blaženo večnost imeti, se mora vsega varovati, kar bi mu utegnilo lilijo nedolžnosti popaliti, cvetlico sv. čistosti umoriti, ker ljubi Jezus le takim nebesa obeta, govoreč: *Blagor jim, kateri so čistega srca, ker oni bodo Boga gledali.* (Mat. 5, 8.)

Imam podobo Marije pred seboj: Čistospočeta stoji na krogli sveta; okoli nje vse polno mladeničev in deklic: zgoraj jo obdajajo angelji, ki v rokah nosijo in držijo lilije, katere Marija z levico jemlje, z desnico pa svojemu društvu deli. Pobožni slikar nam je s tem hotel milolep nauk pred oči postaviti, da lilijo nedolžnosti nam Marija Devica v vrtec našega srca vsaja, zaliva ali tudi:

γ) o h r a n i. Rožice so pač rahle; mraz jim hitro škoduje. Lilija je čez vse nežna, zato raste v takem kraju, kjer je za vetrom, in cvete v taki dobi, ko se mraza ni več bati. Tako nežna in rahla je tudi nedolžnost; le če jo Marija vzame v brambo, more rasti in se ohraniti. Mladenič sv. Antonin je živel med prav sprijenim svetom, pa Marija mu je lilijo nedolžnosti ohranila. Pa kako? Vsako jutro je hodil ta mladenič h kapeli Matere božje — se Mariji priporočevati; med dnevom ima svoje srce in misli pri Mariji Devici, in zvečer zaspi v Marijinem varstvu. In lilija sv. čistosti se mu ni posušila. — In ti, krščanska deklica, sama veš, da, dokler si pred Marijo sem klečat hodila, dokler si Marijine godove lepo obsluževala, dokler si svojo — češčenamarijo zvesto molila na čast Marijinemu srcu —, dotlej si bila vsa čista, ker Marija ti je to nebeško lilijo nedolžnosti branila, ohranila, zalivala, da je mogla lepo rasti po besedah Jezusovih: *Poglejte lilije polja, kako rastejo!*

Ali torej, ljube duše! ne boste popuščeni pobožnosti Marijinih na novo začeli opravljati, naj bi vam lilija nedolžnosti ne usahnila? Ali se ne boste dali danes prav obilno vpisati v Marijino srce, naj bi nam iz njega pritekala milost med hudobnim svetom spodobno in čisto živeti? Vi pobožni pa spolnajte svojo obljubo; velike milosti vam donaša, dasi je mala. Marija nas bo varovala v svojem srcu, da nas sovražnik ne vlovi, nam ne oropa blagodišeče lilije nedolžnosti iz našega srca.

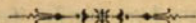
C. Moram skončati! Razlagal sem vam lilijo nedolžnosti v Marijinem in pa našem srcu. Srečni smo, ako to lilijo radi ogledujemo na opomin ljubega Jezusa, ki nam veleval: *Poglejte lilije polja, kako*

rastejo. Srečni smo, če to lilijo v svojem sreću zasadimo in do smrti ohranimo.

Ravnokar je stala neka mati pred menoj ter rekla: „Jaz sem nesrečna mati tiste deklina.“ — „O, jaz tisto učenko rad imam“ — zavrnem: „zdaj je še ljubezniva in pridna, dasiravno ni prav marljiva. Pa čez kakšnih šest ali sedem let — to bo pač nevarno!“ Mati se mi zajoče — solze naji oblivajo — pa reče, kar je že Blanka svojemu sinu sv. Ludoviku IX. rekla: „Rajši bi jo videla nedolžno na mrtvaškem odru ležati, ko v razuzdanosti žaliti Boga!“

Ljubi moji otroci, mladeniči in deklice! rad vas imam, pa tudi jaz bi vas rajše videl belooblečene in venček okoli glave in lilijo v vašem sreću na mrtvaškem odru ležati, ko pa v grdem blatu se valjati. Tudi Marija vas nedolžne rada gleda, in mili Jezus vas ljubi čez vse, dokler vam lilija nedolžnosti iz vašega srca dije. Čujte, ljubljene kristijani! kako danes Marija za vami žaluje, govoreča: Moj sin! zakaj si mi to storil, da si lilijo nedolžnosti oskrnil? — Moja hči! zakaj si mi to storila, da si sv. čistost zavrgla. Obrnimo se Marijini otroci k Materi božji; skrivajmo se radi v njeno prečisto srce, da nas sovražniki ne oskruniijo, ne pogubijo! Prečisto srce Marijino, daj, da te ljubim vekomaj! Amen.

Simon Gaberc.

Pogled na slovstvo.

1. *Beati Alberti Magni episcopi Ratisbonensis de sacrosancti corporis Domini sacramento sermones.* Juxta manuscriptos codices necnon editiones antiquiores accurate recogniti per Georgium Jacob, theologiae doctorem et canonicum ecclesiae cathedralis Ratisbonensis, Ratisbonae. Sumptibus, chartis et typis Friderici Pustet. MDCCCXCIII. Vel. 8°. Str. 272. Cena 1 gld. 92 kr. — Med deli slovečnega skolastika, učenika sv. Tomaža Akvinskega in Ratisbonskega škofa — blaženega Alberta Vélikega je tudi 33 govorov o svetem Rešnjem Telesu. Predmeti tem govorom so: Vzroki, zaradi katerih je Gospod postavil sv. Rešnje Telo; oblika ali način, po katerem se nam Gospod daje; tri čuda v posvečevanju ali konsekraciji; tri čuda v bivanju Jezusa Kristusa v sv. Rešnjemu Telesu; tri čuda v prejemanju sv. Rešnjega Telesa; o pripravljanju za sv. obhajilo; o trojnem načinu uživanja sv. Rešnjega Telesa; dvanajst učinkov ali sadov sv. obhajila; trije načini sv. Rešnje Krvi, t. j. načini, po katerih nam dohaja in koristi sv. Rešnja Kri, in naposled o trojnem pitju sv. Rešnje Krvi. Kdor je že čital enake govore skolastikov, vé, da niso sestavljeni po naši sedanjí navadi, ampak po res skolastičnem kratkem načinu. Zlasti je vsaka resnica ali vsako vprašanje razdrobljeno, in potem se dokazuje ter pojasnjuje del za delom, člen za členom. Bogato je dokazovanje iz svetega pisma in očetov.

Kdor bi hotel skrivnosti sv. Rešnjega Telesa temeljito premisljevati in obdelovati v pridigah, imel bi tukaj izvrsten, zanesljiv in bogat navod. Pa tudi za premišljevanje in učenje samo prav toplo priporočam to knjigo. Morebiti se bode čitatelju zdela lupina nekoliko trda in grenka, a jedro je neizrekljivo sladko. Kakor ima nebeski kruh, tako ima tudi to premišljevanje »vso sladkost v sebi«.

2. *Betrachtungen für alle Tage des Kirchenjahres* über das heilige Evangelium Jesu Christi. Von P. Anton Boissieu S. J. Neu herausgegeben von Franz Zorell, S. J. Prvi zvezek: Vom Beginn des Advents bis zur Fastenzeit. (Mit Porträt des Verfassers.) Str. 456. — Drugi zvezek: Vom Beginn der Fastenzeit bis zum Dreifaltigkeits-Sonntag. Str. 508. — Tretji zvezek: Vom Deifaltigkeits-Sonntag bis zum vierzehnten Sonntag nach Pfingsten. Str. 440. — Četrty zvezek: Vom vierzehnten Sonntag nach Pfingsten bis zum Schlusse des Kirchenjahres. Str. 480. Mit Approbation des hochwürdigsten Herrn Bischofs von Regensburg und Erlaubnis der Ordensobern. Regensburg. Druck und Verlag von Friedrich Pustet. 1893. Cena 4 gld. 80 kr., vez. 6 gld. 60 kr. Izvirnik te nemške izdaje se glasi: »Le saint Évangile de Jésus-Christ, expliqué en méditations pour chaque jour de l'année selon l'ordre de l'Église« in je zagledal dan pred 210 leti. Doživel je izvirnik več nego dvajset natiskov. Zato lahko umevamo, da so ga prevedli Nemci sedaj že tretjič v svoj jezik. P. Anton Boissieu je bil pobožen jezuit, rojen l. 1623., in umrl star 68 let. V ascetičnem slovstvu je njegovo ime dobro znano.

To delo je namenjeno najprej redovnikom, ki imajo po pravilih redno premišljevanje. Da je pa lahko in z velikim dušnim pridom rabijo tudi svetni duhovni, tega mi ni treba še le posebej zatrjevati. Nisem našel nič posebnega ali čisto nenavadnega v tej knjigi, česar bi ne bilo v drugih premišljevalnih knjigah, dasi jih poznam in imam lepo število. Vendar omenjam in poudarjam, da pisatelj piše in obdeluje svoj predmet preprosto, zato pa tudi razvidno in prepričevalno; kot nekako posebnost smemo naglašati to, da se mudi pisatelj in voditelj najbolj v vnezanju in ogrevanju čitatelja ali premišljevalca; premišljevanje in preudarjanje samo ni glavna stvar. Seveda je tudi to na prvem mestu; zakaj kako bi premišljevali, ko bi ne imeli predmeta? Toda naš voditelj nas vadi, kako naj srce ganemo in omehčamo, kako naj slabosti in pregrehe odpravimo, pa srce povzdignemo kvišku. Zanimivo se mi je zdelo tudi to, da uči pisatelj, kako naj poteremo ali nekako uničimo sami sebe: v tem premišljevanju se bojimo, v drugem smo osupli, v tretjem strnimo, potem nas je sram itd. Tako hoče vodnik človeka predelati in prestvariti in zato obdeluje najbolj srce. Enajsto nedeljo po binkoštih n. pr. premišljujemo s pisateljem, da je šel Jezus iz pokrajine tirske ter prišel skozi Sidon k galilejskemu morju. (Mark. 7, 31.) Premišljevanje za ta dan je razdeljeno v tri točke, katere se vse ozirajo na mesto Tir, ki je bilo a) bogato, b) razkošno in c) močno, utrjeno. Kadar smo premislili stvar, potem se ozremo vase in se začudimo, da smo tudi mi jednaki, ali pa (gledé na dobro) nejednaki. Iz tega izvira naša zahvala, sočutje z Jezusom in z ljudmi, naposled trdni sklep zastran prihodnosti. — Toliko bodi dovolj o tem premišljevalnem delu, katero je tudi dokaj po ceni in lahko pomore marsikomu do popolnejšega dušnega življenja.

Dr. Fr. L.

Založba „Katoliške Bukvarne“.

Tisk „Katoliške Tiskarne“

Odgovorni vrednik: Ant. Kržič.